

AS Liwathon E.O.S.

2020 majandusaasta konsolideeritud aruanne

AS LIWATHON E.O.S.

2020. MAJANDUSAASTA KONSOLIDEERITUD ARUANNE

Juriidiline aadress:	Vana-Narva mnt 27a 74114 Maardu Eesti Vabariik
Äriregistri nr:	10715645
Telefon:	372 626 6100
Faks:	372 626 6163
E-post:	info@liwathoneos.com
Interneti koduleht:	http://www.liwathoneos.com
Põhitegevusala:	Naftasaaduste ümberlaadimine ja ladustamine
Audiitor:	Ernst & Young Baltic AS
Aruandeaasta algus ja lõpp:	1. jaanuar 2020 – 31. detsember 2020

SISUKORD

GRUPI LÜHIISELOOMUSTUS JA KONTAKTANDMED	3
TEGEVUSARUANNE.....	4
KONSOLIDEERITUD RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNE.....	6
KONSOLIDEERITUD FINANTSSEISUNDI ARUANNE	6
KONSOLIDEERITUD KOONDKASUMIARUANNE	7
KONSOLIDEERITUD RAHAVOOGUDE ARUANNE	8
KONSOLIDEERITUD OMAKAPITALI MUUTUSTE ARUANNE.....	9
KONSOLIDEERITUD RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANDE LISAD	10
Lisa 1 Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel kasutatud arvestuspõhimõtted.....	10
Lisa 2 Finantsriskide juhtimine.....	21
Lisa 3 Olulised raamatupidamishinnangud ja otsused	26
Lisa 4 Raha ja rahalahendid.....	28
Lisa 5 Nõuded ostjate vastu ja muud nõuded ning ettemaksed.....	28
Lisa 6 Varud	29
Lisa 7 Materiaalne põhivara.....	31
Lisa 8 Immateriaalne põhivara.....	32
Lisa 9 Rendid.....	33
Lisa 10 Muud finantsvarad	34
Lisa 11 Võlad tarnijatele ja muud võlad	35
Lisa 12 Omakapital.....	35
Lisa 13 Müügitulu	35
Lisa 14 Tegevuskulud.....	36
Lisa 15 Tööjõukulud.....	36
Lisa 16 Muud tulud ja kulud.....	37
Lisa 17 Finantstulud ja -kulud	37
Lisa 18 Tütarettevõtte soetamine.....	38
Lisa 19 Tingimuslikud kohustised.....	39
Lisa 20 Bilansivälised kohustised ja siduvad tulevikukohustused	39
Lisa 21 Tehingud seotud osapooltega.....	40
Lisa 22 Bilansipäevajärgsed sündmused.....	40
Lisa 23 Lisainformatsioon grupi emaettevõtte kohta.....	41
SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE	45
KASUMI JAOTAMISE ETTEPANEK	47
Juhatuse ja nõukogu allkirjad 2020. majandusaasta konsolideeritud aruandele.....	48
AS-i Liwathon E.O.S. konsolideerimata müügitulu vastavalt EMTAK 2008-le	49

GRUPI LÜHISELOOMUSTUS JA KONTAKTANDMED

AS Liwathon E.O.S. (endise nimega AS Vopak E.O.S.) on Eestis registreeritud ettevõtte, mille peamiseks tegevusalaks on naftasaaduste ladustamine ja ümberlaadimine Maardus ning Muuga sadamas asuvate terminalide kaudu. AS Liwathon E.O.S-i gruppi kuuluvad järgmised tütarettevõtted: AS E.R.S., Tallinn LNG OÜ ja Liwathon Limited. AS Liwathon E.O.S-i grupis töötas 2020. aastal keskmiselt 247 inimest (2019: 290 inimest).

AS-i Liwathon E.O.S. omanik on Liwathon Terminals Estonia OÜ. Liwathon Terminals Estonia OÜ ainuomanik on Guernsey saarel registreeritud Liwathon Terminals Limited, mille ainuomanik on Barclay Thomas Rowland.

Juriidiline aadress:	Vana-Narva mnt 27a 74114 Maardu Eesti Vabariik
Äriregistri nr:	10715645
Telefon:	372 626 6100
Faks:	372 626 6163
E-post:	info@liwathoneos.com
Audiitor:	Ernst & Young Baltic AS

TEGEVUSARUANNE

AS Liwathon E.O.S-i grupi (edaspidi "grupp") peamisteks tegevusaladeks on vedelkütuste transpordi, segamise ja ladustamise teenuste osutamine. Põhiteenus hõlmab naftasaaduste mahalaadimist raudteevagunitelt edasiseks ümberlaadimiseks laevadele. Samuti omab grupp tehnoloogiat naftasaaduste mahalaadimiseks laevadelt mahutitesse. Grupi omanduses on neli eraldiseisvat terminali, millest kaks asuvad Maardus ja kaks Muuga sadamas. Ümberlaadimisteenuse kõrval osutatakse klientidele ka vedelkütuste segamise ja segregeeritud ladustamise teenust. Grupi omanduses olev mahutipark moodustab praegusel ajal ligikaudu 1 052 tuhat m³ ning võimaldab tehnoloogiliselt ümber laadida ja ladustada nii tumedaid kui ka heledaid vedelkütuseid.

2020. aasta 31. detsembri seisuga kuulusid gruppi järgmised tütarettevõtted: AS E.R.S., Liwathon Limited ja Tallinn LNG OÜ.

Hoolimata sellest, et 2020. aasta on olnud paljude sektorite ja ettevõtete jaoks väljakutseid pakkuv, esitame suure uhkusega AS Liwathon EOS 2020. aasta tugevad majandustulemused. Eelmine aasta oli esimene täisaasta grupi uue omaniku juhtimise all ning meie raske töö ja uue strateegia tulemused hakkasid ilmnema ja vilja kandma. Uuel strateegial, mis on keskendunud maailmatasemel segamis- ja kauplemisskeskuse rajamisele, on kolm peamist alustala: kliendibaasi kasvatamine ja mitmekesistamine, üldkulude ja tegevuskulude vähendamine ning kõrgete ohutusstandardite säilitamine üheaegselt energiaefektiivsusesse ja keskkonnaohutusse investeerimisega.

On hea meel tõdeda, et oleme 2020. aastal teinud märkimisväärsed edusamme kõigis kolmes põhivaldkonnas. Lisaks kliendibaasi kasvatamisele ja suhete tugevdamisele pikaajaliste põhiklientidega, oleme läbi pakutavate teenuste keerukuse tõstmise nüüdseks oluliseks osaks oma klientide logistilistest protsessidest. Mitmed globaalsed naftaettevõtted ja kauplejad on kinnitanud, et suudame konkureerida ARA juhtivate terminalidega ning sageli edestame neid teenindustaseme ja kulutõhususe poolest.

2020. aastal tegime märkimisväärsed jõupingutusi oma tegevuste ümberkorraldamiseks, vähendades töötajate koguarvu umbes 25%, ilma, et oleksime teinud järeleandmisi pakutavate teenuste kõrges tasemes. Tellisime raudtee- ja manöövritööd väljapoolt gruppi, müüsimise enam mittevajaminevad varad ja vähendasime peakontori personali.

Energiatõhususe osas õnnestus meil energiatõhusatesse lahendustesse investeerimisega märkimisväärselt vähendada elektri ja gaasi tarbimist. Varustasime üha rohkem mahuteid ujuvkatustega ja tegime muid investeringuid heitmete vähendamiseks, keskkonnaohutuse parandamiseks ja paindliku teenuse tagamiseks oma klientidele.

Meie äritegevus aastal 2020 oli tugev - tegime aasta jooksul rekordilised 360 laevaoperatsiooni ja meie terminale läbis kokku rohkem kui 6 miljonit tonni mahus vedelkütuseid nii raudtee kui ka laevade kaudu.

Kõik tehtud muudatused kajastuvad meie 2020. aasta tugevates majandustulemustes. Aastal 2020 ulatus kontserni tulu 32,7 miljoni euron (2019: 22,6 miljonit eurot), mis on 44%-line kasv võrreldes 2019. aastaga, samas kui tegevuskulused vähendasime 30%. Selle tulemusel kasvas grupi puhaskasum 12,5 miljoni euron (2019: kahjum 5 262 tuhat eurot), netomarginaaliga 38%.

Aruandeperioodil investeeris grupp ligi 1,3 miljonit eurot (2019: 1,7 miljonit eurot) infrastruktuuri tugevdamisse ja moderniseerimisse. Samuti tegi grupp täiendavaid investeringuid viimaks oma tegevust kooskõlla keskkonnakaitse ning töötajate tervise ja ohutuse standarditega. Tuleval aastal plaanib grupp jätkata investeerimist terminalide infrastruktuuri ja töökeskkonna parendamisesse.

Olulisemad grupi tegevust iseloomustavad suhtarvud on järgmised:

- Materiaalse põhivara rentaablus (EBITDA / materiaalne põhivara) 38,9% (2019: 3,2%)
- Käibe rentaablus (EBITDA / müük) 53,4% (2019: 5,5%)
- Omakapitali kordaja (E/A) 0,76 (2019: 0,56)

Suhtarvude arvutamisel on kasutatud järgmisi valemeid:

- EBITDA (intressi-, maksu- ja amortisatsioonivaba kasum)
- Materiaalse põhivara rentaablus (EBITDA / materiaalne põhivara = ärikasum enne kulumit, finantstulusid ja -kulusid ning tulumaksu / [(materiaalse põhivara algsaldo + materiaalse põhivara lõppsaldo) / 2]
- Käibe rentaablus (EBITDA / müük) = ärikasum enne kulumit, finantstulusid ja -kulusid ning tulumaksu / müügitulu
- Omakapitali kordaja (E/A) = omakapital / varad kokku

2020. aastal töötas grupis keskmiselt 247 inimest (2019: 290 inimest). Aruandeperioodi lõpu seisuga oli töötajate arv 220 (2019: 271). 2020. aasta tööjõukulud olid 9,3 miljonit eurot (2019: 11,0 miljonit eurot).

2019. ega ka 2020. aastal dividende välja makstud ei ole. Grupil puuduvad finantskohustused ja võlad, välja arvatud tegevusega seotud rendikohustused. Grupi finantsseisund on tugev ning raha ja rahaliste vahendite jääk ületab 11,6 miljonit eurot, mis võimaldab meil otsida uusi kasvuvõimalusi. Esimese sammuna kasvu suunas soetasime Londonisse kontori, et keskenduda äri edasisele arendamisele.

Mõistagi pidid 2020.aastal kõik ettevõtted oma tegevusi kohandama käimasoleva Covid-19 pandeemiaga toimetulekuks. Vaatamata sellele, et ka meie pidime oma tegevustes märkimisväärsed muudatusi tegema, suutis grupp selle väljakutsega toime tulla, ilma et see oleks omanud negatiivset mõju meie teenuste tasemele. Oleme äärmiselt tänulikud kõigile grupi töötajatele, kes hoolimata viiruspandeemiaga kaasnenud väljakutsetest, said edukalt hakkama rekordmahtude käitlemisega.

Järgnev 2021. aasta toob kindlasti endaga kaasa uusi väljakutseid ning oleme kindlad, et grupil on tugev positsioon nende väljakutsetega kaasnevate võimaluste ärakasutamiseks.

Juhatuse esimees
Gert Tiivas

KONSOLIDEERITUD RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNE**KONSOLIDEERITUD FINANTSSEISUNDI ARUANNE**

	Lisa	31. detsember 2020 Tuhandetes eurodes	31. detsember 2019 Tuhandetes eurodes
VARAD			
Käibevara			
Raha ja rahalhendid	4	11 653	3 929
Nõuded ostjate vastu ja muud nõuded	5	7 479	12 974
Muud finantsvarad	10	1 218	0
Ettemaksed	5	264	233
Varud	6	1 552	1 612
Müügiototel põhivara	6	551	0
Käibevara kokku		22 717	18 748
Põhivara			
Materiaalne põhivara	7	38 751	42 101
Immateriaalne põhivara	8	43	55
Põhivara kokku		38 794	42 156
VARAD KOKKU		61 511	60 904
KOHUSTISED JA OMAKAPITAL			
Lühiajalised kohustised			
Rendikohustused	9	860	1 120
Võlad tarnijatele ja muud võlad	11	3 583	14 214
Lühiajalised kohustised kokku		4 443	15 334
Pikaajalised kohustised			
Rendikohustused	9	10 591	11 595
Pikaajalised kohustised kokku		10 591	11 595
KOHUSTISED KOKKU		15 034	26 929
Omakapital			
Aktiivkapital	12	2 133	2 133
Ülekurss		57 172	57 172
Kohustuslik reservkapital	1	213	213
Ümberhindlusreserv	1	3 185	3 185
Valuutakursi muutuste reserv	1	-19	0
Jaotamata kasum		126 206	113 685
Omaaktsiad	12	-142 413	-142 413
OMAKAPITAL KOKKU		46 477	33 975
KOHUSTISED JA OMAKAPITAL KOKKU		61 511	60 904

Lehekülgedel 10–44 toodud lisad on käesoleva konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

EY 16.04.2021
FOR IDENTIFICATION PURPOSES ONLY
IK

KONSOLIDEERITUD KOONDKASUMIARUANNE

	Lisa	2020	2019
		Tuhandetes eurodes	Tuhandetes eurodes
Müügitulu	13	29 307	22 432
Muud tulud	16	3 427	212
Äritulud kokku		32 734	22 644
Ärikulud			
Tegevuskulud	14	-7 733	-10 357
Tööjõukulud	15	-9 305	-11 039
Põhivara kulum ja väärtuse langus	7, 8	-2 122	-4 070
Muud kulud	16	-50	-1 989
Ärikulud kokku		-19 210	-27 455
Ärikasum		13 524	-4 811
Finantstulud	17	293	9
Finantskulud	17	-1 296	-460
Finantstulud ja -kulud kokku		-1 003	-451
Kasum (kahjum) enne tulumaksustamist		12 521	-5 262
Tulumaksukulu		0	0
Aruandeaasta puhaskasum (-kahjum)		12 521	-5 262
Muu koondkasum		-19	0
Aruandeaasta koondkasum (-kahjum)		12 502	-5 262

Lehekülgedel 10–44 toodud lisad on käesoleva konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

KONSOLIDEERITUD RAHAVOOGUDE ARUANNE

	Lisa	2020 Tuhandetes eurodes	2019 Tuhandetes eurodes
Rahavood äritegevusest			
Kasum enne tulumaksustamist		12 521	-5 262
<u>Korrigeerimised:</u>			
Materiaalse põhivara kulum ja väärtuse langus	7	2 095	3 991
Immateriaalse põhivara kulum ja väärtuse langus	8	27	80
Kasum/kahjum (-/+) materiaalse ja immateriaalse põhivara müügist ja mahakandmisest	16	-3 191	1 871
Muud finantstulud/-kulud	17	1 003	451
Muud korrigeerimised		-26	-10
Äritegevusega seotud nõuete ja varude muutus	5, 6	10 352	-11 133
Äritegevusega seotud kohustiste ja ettemaksete muutus	11	-10 844	9 306
Makstud intressid	9, 17	-389	-338
Rahavood äritegevusest kokku		11 548	-1 044
Rahavood investeerimistegevusest			
Tasutud materiaalse põhivara soetamisel	7	-1 308	-1 735
Tasutud immateriaalse põhivara soetamisel	8	-14	-40
Laekunud materiaalse põhivara müügist	7, 16	4 799	332
Väljamaksed tütarettevõtte soetamisel (miinus omandatud raha)	18	-1 305	0
Antud laenud emaettevõttele		-20	0
Tütarettevõtte müük	16	200	0
Saadud intressid	17	7	9
Tähtajaliste hoiuste muutus	5	-4 653	7 225
Rahavood investeerimistegevusest kokku		-2 293	5 791
Rahavood finantseerimistegevusest			
Pangalaenu tagasimaksed		0	-1 773
Rendilepingute põhiosa tagasimaksed	9	-812	-1 071
Rahavood finantseerimistegevusest kokku		-812	-2 844
Rahavood kokku		8 443	1 903
Raha ja rahalähendid perioodi alguses	4	3 929	2 054
Raha ja rahalähendite muutus		8 443	1 903
Raha ja pangakontodega seotud valuutakursi muutuste mõju		-718	-28
Raha ja rahalähendid perioodi lõpus	4	11 654	3 929

Lehekülgedel 10–44 toodud lisad on käesoleva konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

KONSOLIDEERITUD OMAKAPITALI MUUTUSTE ARUANNE

Tuhandetes eurodes

	Aktiivkapital	Ülekurs	Kohustuslik reservkapital	Ümberhindlusreserv	Jaotamata kasum	Realiseerimata kursivahed	Omaaktsiad	Kokku
Saldo seisuga 31. detsember 2018	2 133	57 172	213	3 185	118 947	0	-142 413	39 238
Aruandeaasta kahjum	0	0	0	0	-5 262	0	0	-5 262
Muu koondkasum	0	0	0	0	0	0	0	0
Koondkahjum kokku	0	0	0	0	-5 262	0	0	-5 262
Saldo seisuga 31. detsember 2019	2 133	57 172	213	3 185	113 685	0	-142 413	33 975
Aruandeaasta kasum	0	0	0	0	12 521	0	0	12 521
Muu koondkahjum	0	0	0	0	0	-19	0	-19
Koondkasum kokku	0	0	0	0	12 521	-19	0	12 502
Saldo seisuga 31. detsember 2020	2 133	57 172	213	3 185	126 206	-19	-142 413	46 477

Täpsem informatsioon aktsiakapitali ja seal toimunud muutuste kohta on toodud lisas 12.

Lehekülgedel 10–44 toodud lisad on käesoleva konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

KONSOLIDEERITUD RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANDE LISAD

Lisa 1 Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel kasutatud arvestuspõhimõtted

AS Liwathon E.O.S. on Eesti Vabariigis registreeritud ettevõtte (õiguslik vorm – aktsiaselts), mille peamiseks tegevusalaks on naftasaaduste ladustamine ja ümberlaadimine Maardus ning Muuga sadamas asuvate terminalide kaudu.

AS-i Liwathon E.O.S. 2020 aasta 31. detsembril lõppenud majandusaasta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne hõlmab AS-i Liwathon E.O.S. (emaettevõtte) ja tema tütarettevõtete (edaspidi koos: grupp) finantsaruandeid.

2020. aasta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes on kajastatud järgmised konsolideerimisgruppi kuuluvad ettevõtted:

	Asukohariik	Osalus		Põhitegevusala	Omanik
		2020	2019		
EK Holding OÜ	Eesti	0%	100%	Investeeringis ja reklaamialane tegevus	AS Liwathon E.O.S.
Liwathon Limited	Inglismaa	100%	0%	Äriarendus ja muud äritegevust toetavad tegevused	AS Liwathon E.O.S.
Tallinn LNG OÜ	Eesti	100%	100%	Vedelike ja gaaside ladustamine	AS Liwathon E.O.S.
AS E.R.S.	Eesti	100%	100%	Transpordialane tegevus	AS Liwathon E.O.S.

Emaettevõtte registreeritud aadress on Vana-Narva mnt 27a, 74114 Maardu, Eesti.

AS-i Liwathon E.O.S. omanik on Liwathon Terminals Estonia OÜ. Liwathon Terminals Estonia OÜ ainuomanik on Guernsey saarel registreeritud Liwathon Terminals Limited.

Grupi konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne on juhatuse poolt kinnitatud 16. aprillil 2021. Vastavalt Eesti Vabariigi äriseadustikule kiidab majandusaasta aruande heaks grupi emaettevõtte nõukogu ja aktsionäride üldkoosolek. Aruanne on koostatud tuhandetes eurodes.

Kokkuvõtte olulistest arvestuspõhimõtetest

Grupi konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel rakendatud olulised arvestuspõhimõtted on toodud allpool. Arvestuspõhimõtteid on rakendatud järjepidevalt kõikide aruandes esitatud perioodide puhul. Gruppi kuuluvad ettevõtted kasutavad ühtseid arvestuspõhimõtteid.

Koostamise alus

Grupi 2020. aasta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega (IFRS), nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel on lähtutud soetusmaksumuse printsiibist, nagu on näidatud ka allpool olevates arvestuspõhimõtetes.

Raamatupidamise aastaaruande koostamine kooskõlas IFRS-idega nõuab oluliste arvestushinnangute kasutamist. Samuti peab juhtkond langetama otsuseid grupi arvestuspõhimõtete rakendamise protsessis ning tegema tulevikku puudutavaid hinnanguid ja eeldusi. Arvestushinnangud ei pruugi langeda sageli kokku nendega seotud tegelike hilisemate sündmustega. Hinnanguid ja otsuseid vaadatakse pidevalt üle ning need põhinevad eelnevatel kogemustel ja muudel teguritel, sealhulgas ootustel tulevikusündmuste kohta, mida peetakse põhjendatuks teadaolevaid asjaolusid arvestades. Olulisel määral hinnangulised või keerulisemad valdkonnad ning valdkonnad, mille puhul eeldustel ja hinnangutel on konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandele oluline mõju, on esitatud käesoleva konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisas 3.

A. Arvestuspõhimõtete ja esitlusviisi muutused**Uute või muudetud standardite ja tõlgenduste rakendamine**

Järgmised uued või muudetud standardid ja tõlgendused muutusid grupile kohustuslikuks alates 1. jaanuarist 2020.

- **IFRS-ide kontseptuaalne raamistik**

2018. aasta 29. märtsil andis IASB välja finantsaruandluse muudetud kontseptuaalse raamistiku, millega pannakse paika finantsaruandluse ja standardite kehtestamise üldised põhimõtted ning antakse juhiseid aruannete koostajatele ühetaoliste arvestusmeetodite väljatöötamiseks ning nõuandeid ka teistele standardite mõistmiseks ja tõlgendamiseks. Kontseptuaalse raamistikuga koos andis IASB välja ka eraldi lisadokumendi „IFRS-ides esinevate kontseptuaalse raamistiku viidete parandused“, milles on toodud ära muudatused asjakohastes standardites, et uuendada neis esinevaid viiteid finantsaruandluse muudetud kontseptuaalsele raamistikule. Selle eesmärk on olla muudetud kontseptuaalsele raamistikule üleminekul abiks ettevõtetele, kes kasutavad kontseptuaalset raamistikku arvestuspõhimõtete väljatöötamiseks olukordades, kus ükski IFRS konkreetse tehingu kajastamist ei reguleeri. Aruannete koostajate puhul, kes kasutavad kontseptuaalset raamistikku arvestuspõhimõtete väljatöötamiseks, kohaldatakse uut raamistikku 1. jaanuaril 2020 või hiljem algavatele aruandeperioodidele.

- **IFRS 3 „Äriühendused“ muudatused**

IASB andis välja IFRS 3 muudatused, millega täpsustatakse 'äritegevuse' definitsiooni, et lahendada probleeme, mis on tekkinud ettevõtete olukordades, kus neil on vaja teha kindlaks, kas omandatud on äritegevus või vararühm. Muudatusi kohaldatakse äriühendustele ja varadele, mille omandamise kuupäev on 1. jaanuaril 2020 või hiljem algaval aruandeperioodil, samuti on lubatud ennetähtaegne rakendamine. Kõnealusel muudatusel ei olnud olulist mõju grupi konsolideeritud raamatupidamisaruandele.

- **IAS 1 „Finantsaruannete esitamine“ ja IAS 8 „Arvestusmeetodid, arvestushinnangute muutused ja vead“ muudatused: mõiste 'oluline' definitsioon**

Muudatusi kohaldatakse 1. jaanuaril 2020 või hiljem algavatele aruandeperioodidele, samuti on lubatud ennetähtaegne rakendamine. Muudatustega täpsustatakse mõiste 'oluline' definitsiooni ning selle kasutamist. Uue definitsiooni kohaselt loetakse informatsioon oluliseks, kui võib põhjendatult eeldada, et selle väljajätmine, väärkajastamine või varjamine võiks mõjutada otsuseid, mida üldotstarbeliste finantsaruannete esmased kasutajad konkreetse aruandva ettevõtte finantsaruannetes sisalduva finantsteabe alusel teevad. Samuti on täiendatud definitsiooniga kaasnevaid selgitusi. Muudatustega tagatakse ka see, et mõistet kasutatakse kõigis IFRS-ides samas tähenduses.

- **Viitintressimäärade (IBOR) reform – IFRS 9, IAS 39 ja IFRS 7 (muudatused)**

2019. aasta septembris võttis IASB vastu muudatused standardites IFRS 9, IAS 39 ja IFRS 7, millega lõpetas esimese etapi oma tööst, et tegeleda IBOR-reformi mõjudega finantsaruandlusele. Avaldatud muudatused adresseerivad teemasid, mis mõjutavad finantsaruandlust intressimäära asendamisele eelneval perioodil, ning käsitlevad reformi mõju teatud IFRS 9 ja IAS 39 riskimaandamisarvestuse nõuetele, mis eeldavad tulevikku suunatud analüüsi. Muudatustega võimaldatakse kasutada ajutisi vabastusi kõigi riskimaandamissuhete kajastamisel, mida viitintressimäärade reform otseselt mõjutab, võimaldades riskimaandamisarvestuse jätkumist seniste põhimõtete alusel kuni ebakindluse lõpu ja tänase viitintressimäära asendamiseni alternatiivse riskivaba intressimääraga. Muudetud on ka IFRS 7-t, kuhu lisandus täiendavaid nõudeid intressimäärade reformist tuleneva ebakindluse avalikustamise osas. Muudatusi kohaldatakse tagasiulatuvalt kõigile 1. jaanuaril 2020 või hiljem algavatele aruandeperioodidele. Teises etapis tegeletakse küsimustega, mis võivad mõjutada finantsaruandlust, kui tänane viitintressimäär asendatakse riskivaba intressimääraga (RFR). Muudatused ei avaldanud mõju grupi raamatupidamisaruandele.

Vastuvõetud, kuid mitte veel jõustunud ega ennetähtaegselt rakendatud standardid**• IFRS 10 „Konsolideeritud finantsaruanded“ ja IAS 28 „Investeeringud sidus- ja ühisettevõtetesse“ muudatused: varade müügi ja üleandmise tehingud investori ning tema sidus- või ühisettevõtete vahel**

Muudatuses käsitletakse ebakõlasid IFRS 10 ja IAS 28 nõuete vahel, mis puudutavad varade müügi ja üleandmise tehinguid investori ning tema sidus- või ühisettevõtete vahel. Muudatuste tulemusena kajastatakse kasumeid ja kahjumeid äritegevuseks kvalifitseeruvate varadega tehtavate tehingute puhul täies ulatuses (sõltumata sellest, kas neid hoitakse tüürettevõttes või mitte). Kasumeid ja kahjumeid äritegevuseks mitte kvalifitseeruvate varadega tehtavate tehingute puhul kajastatakse osaliselt ka siis, kui kõnealuseid varasid hoitakse tüürettevõttes. 2015. aasta detsembris lükkas IASB muudatuse jõustumise kuupäeva määramata ajaks edasi, et oodata ära oma kapitaliosaluse meetodit käsitleva uuringu tulemused. EL ei ole kõnealuseid muudatusi veel heaks kiitnud. Kuna grupil sidus- ega ühisettevõtteid ei ole, kõnealused muudatused grupi raamatupidamise aastaaruandele mingit mõju ei avalda.

• IAS 1 „Finantsaruannete esitamine“ muudatused: kohustiste liigitamine lühi- või pikaajalisteks

Muudatusi kohaldatakse 1. jaanuaril 2022 või hiljem algavatele aruandeperioodidele, samuti on lubatud ennetähtaegne rakendamine. COVID-19 pandeemia tõttu on IASB lükanud standardi jõustumise kuupäeva aasta võrra edasi 1. jaanuarile 2023, et anda ettevõtetele rohkem aega kohustiste liigitamisel kaasnevate muudatuste rakendamiseks. Muudatuste eesmärk on tagada finantsaruannete parem võrreldavus, aidates ettevõtetel määrata, kas võlad ja muud kohustised, mille maksetähtpäev ei ole kindel, tuleb liigitada finantsseisundi aruandes lühi- või pikaajalisteks. Muudatused mõjutavad kohustiste esitusviisi finantsseisundi aruandes ega muuda eksisteerivaid nõudeid, mis puudutavad vara, kohustise, tulu või kulu mõõtmist, kajastamise aega või avalikustatavat infot. Muudatustega selgitatakse ka, kuidas liigitada võlainstrumente, mida ettevõtte võib arveldada emiteerides omakapitaliinstrumente. EL ei ole kõnealuseid muudatusi veel heaks kiitnud. Juhtkond ei ole nende muudatuste rakendamise mõju veel hinnanud.

• IFRS 3 „Äriühendused“, IAS 16 „Materiaalsed põhivarad“ ja IAS 37 „Eraldised, tingimuslikud kohustised ja tingimuslikud varad“ muudatused ning iga-aastased parandused ajavahemikuks 2018–2020

Muudatusi kohaldatakse 1. jaanuaril 2022 või hiljem algavatele aruandeperioodidele, samuti on lubatud ennetähtaegne rakendamine. IASB on andnud välja IFRS-ide väikesemahulised muudatused:

- **IFRS 3 „Äriühendused“ muudatustega** uuendatakse standardis olevat viidet finantsaruandluse kontseptuaalsele raamistikule ilma, et muudetaks äriühenduste kajastamise nõudeid.
- **IAS 16 „Materiaalsed põhivarad“ muudatustega** keelatakse ettevõtte sellise müügitulu mahaarvamine materiaalse põhivara soetusmaksumusest, mis saadakse toodetud toodete müümisest perioodil, kui ettevõtte tegeleb veel vara otstarbekohasesse kasutusvalmidusse viimisega. Sellise müügitulu ja seotud kulud peab ettevõtte kajastama kasumiaruandes.
- **IAS 37 „Eraldised, tingimuslikud kohustised ja tingimuslikud varad“ muudatustega** täpsustatakse, milliseid lepingu täitmisega seotud kulusid peab ettevõtte lepingu kahjulikkuse hindamisel arvesse võtma.
- **Iga-aastaste parandustega ajavahemikuks 2018–2020** tehakse väiksemaid muudatusi standardites IFRS 1 „Rahvusvaheliste finantsaruandlusstandardite esmakordne kasutuselevõtt“, IFRS 9 „Finantsinstrumendid“ ja IAS 41 „Põllumajandus“ ning IFRS 16 „Rendiarvestus“ näidetes.

EL ei ole kõnealuseid muudatusi veel heaks kiitnud. Juhtkond ei ole nende muudatuste rakendamise mõju veel hinnanud.

• IFRS 16 „Rendiarvestus“ muudatus: COVID-19-st tingitud rendisoodustused

Muudatusi kohaldatakse tagasiulatuvalt kõigile 1. juunil 2020 või hiljem algavatele aruandeperioodidele. Samuti on lubatud ennetähtaegne rakendamine, sh finantsaruannete puhul, mis polnud 2020. aasta 28. mai seisuga veel kinnitatud. IASB muutis standardit, et võimaldada rentnikel loobuda IFRS 16 nõuete rakendamisest rendilepingute muutmise kajastamisel seoses otseselt COVID-19 pandeemiast tingitud rendisoodustustega. Muudatusega lubatakse rentnikel kajastada COVID-19 pandeemiast tingitud rendisoodustustest tulenevat rendimaksete muutust nii, nagu nad teeks seda IFRS 16 kohaselt siis, kui tegemist ei oleks rendilepingu muudatusega, kuid seda vaid juhul, kui täidetud on kõik järgmised tingimused:

- Rendimaksete muutuse tulemusel on renditasu sisuliselt sama või väiksem kui vahetult enne muutust.
- Rendimaksete vähendamine mõjutab ainult makseid, mis kuulusid algselt tasumisele hiljemalt 30. juunil 2021.
- Rendilepingu muudes tingimustes olulisi muudatusi ei tehta.

2021. aasta veebruaris tegi IASB ametliku ettepaneku pikendada rendisoodustuste kehtivust aasta võrra, st lubada soodustuste rakendamist rendimaksetele, mis kuulusid algselt tasumisele hiljemalt 30. juunil 2022 (mitte 30. juunil 2021, nagu varem). Muudatusi kohaldatakse 1. aprillil 2021 või hiljem algavatele aruandeperioodidele, samuti on lubatud ennetähtaegne rakendamine. EL ei ole kõnealust muudatusi veel heaks kiitnud. Juhtkond ei ole nende muudatuste rakendamise mõju veel hinnanud.

- **Viitintressimäärade (IBOR) reformi teine etapp – IFRS 9, IAS 39, IFRS 7, IFRS 4 ja IFRS 16 muudatused**
2020. aasta augustis võttis IASB vastu IBOR-reformist tulenevad muudatused standardites IFRS 9, IAS 39, IFRS 7, IFRS 4 ja IFRS 16, viies lõpule oma IBOR-reformi mõjude adresseerimisele suunatud tegevused. Muudatustega nähakse ette ajutised vabastused selleks, et tulla toime mõjuga finantsaruandlusele, mis tekib IBOR-i asendamisest alternatiivse, peaaegu riskivaba intressimääraga (RFR). Täpsemalt lubatakse kasutada finantsvarade- ja kohustistega seotud lepingupõhiste rahavoogude arvutamise aluse muutumise kajastamisel lihtsust, mille kohaselt võib korrigeerida sisemist intressimäära intressi turumäära muutumisega samas ulatuses. Samuti lubatakse muudatustega lihtsustusi riskimaandamissuhete lõpetamise kajastamisel, sh ei pea RFR-instrumendi riskikomponendi maandamise instrumendina määramisel ajutiselt täitma selgelt eristatavuse nõuet. IFRS 4 muudatustega võimaldatakse endiselt IAS 39-t rakendavatel kindlustusandjatel kasutada samu ajutisi vabastusi, mis kehtestati IFRS 9 muudatustega. Muudetud on ka IFRS 7-t, et aidata finantsaruannete kasutajatel mõista viitintressimäärade reformi mõju ettevõtte finantsinstrumentidele ja riskijuhtimisstrateegiale. Muudatusi kohaldatakse 1. jaanuaril 2021 või hiljem algavatele aruandeperioodidele, samuti on lubatud ennetähtaegne rakendamine. Rakendamine toimub küll tagasiulatuvalt, kuid varasemaid perioode korrigeerima ei pea. Juhtkond ei ole nende muudatuste rakendamise mõju veel hinnanud.
- **IAS 1 „Finantsaruannete esitamine“ ja IFRS-ide rakendusjuhendi nr 2 muudatused: arvestuspõhimõtete avalikustamine**
Muudatusi kohaldatakse 1. jaanuaril 2023 või hiljem algavatele aruandeperioodidele, samuti on lubatud ennetähtaegne rakendamine. Muudatustega antakse juhiseid selle kohta, kuidas otsustada, milline informatsioon on avalikustamiseks piisavalt oluline. IAS 1 muudatustega asendatakse nõue avalikustada 'peamised' arvestuspõhimõtted nõudega avalikustada 'olulisemad' arvestuspõhimõtted. Rakendusjuhendisse on lisatud ka täpsemad suunised ja näited, mis peaksid aitama otsustada, milline informatsioon on avalikustamiseks piisavalt oluline. EL ei ole kõnealuseid muudatusi veel heaks kiitnud. Juhtkond ei ole nende muudatuste rakendamise mõju veel hinnanud.
- **IAS 8 „Arvestusmeetodid, arvestushinnangute muutused ja vead“ muudatused: mõiste 'arvestushinnang' definitsioon**
Muudatusi kohaldatakse 1. jaanuaril 2023 või hiljem algavatele aruandeperioodidele, samuti on lubatud ennetähtaegne rakendamine. Muudatused puudutavad kõiki 1. jaanuaril 2023 või hiljem arvestuspõhimõtetes ja arvestushinnangutes toimuvaid muutusi. Uue definitsiooni kohaselt on arvestushinnang raamatupidamise aastaaruandes kajastuv rahaline summa, mille mõõtmisel esineb hinnangu ebakindlus. Samuti täpsustatakse muudatustega, mis on arvestushinnangute muutused ning kuidas need erinevad muutustest arvestuspõhimõtetes ja vigade korrigeerimisest. EL ei ole kõnealuseid muudatusi veel heaks kiitnud. Juhtkond ei ole nende muudatuste rakendamise mõju veel hinnanud.

B. Välisvaluuta

i. Arvestus- ja esitusvaluuta

Kõikide grupi ettevõtete finantsaruanded on koostatud selles valuutas, mis on ettevõtte esmase majanduskeskkonna valuuta (arvestusvaluuta). Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne on koostatud eurodes (EUR), mis on gruppi kuuluvate ettevõtete arvestus- ja ematähtsuse esitusvaluuta.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne on esitatud tuhandetes eurodes ümardatuna lähima tuhandeni, kui pole osutatud teisiti.

ii. Tehingud välisvaluutas ning välisvaluutas fikseeritud finantsvarad ja -kohustised

Välisvaluutas tehingute kajastamisel on aluseks võetud tehingu toimumise päeval ametlikult kehtinud Euroopa Keskpanga valuutakursid. Välisvaluutatehingutest saadud kasumid ja kahjumid kajastatakse koondkasumiaruandes perioodi tulu ja kuluna. Välisvaluutas fikseeritud monetaarsed finantsvarad ja -kohustised hinnatakse ümber eurodesse bilansipäeval ametlikult kehtivate Euroopa Keskpanga valuutakursside alusel. Ümberhindamisest tekkinud kasumid ja kahjumid kajastatakse kasumiaruandes perioodi tulu ja kuluna.

iii. Välismaiste tütarettevõtete konverteerimine esitusvaluutasse

Konsolideerimisel arvestatakse välismaiste äriüksuste varad ja kohustused ümber eurodesse aruandekuupäeval kehtiva vahetuskursi alusel ja nende kasumiaruanded vastavate tehingute tegemise päeval kehtinud valuutakursside alusel. Konsolideerimisega seotud ümberarvestamisel tekivad vahetuskursi vahed kajastatakse muu koondkasumi all. Välismaiste äriüksuste võõrandamisel kajastatakse selle üksusega seotud osa muust koondkasumist kasumiaruandes.

C. Konsolideerimise põhimõtted

(a) Tütarettevõtted

Tütarettevõtted on kõik majandusüksused, mille üle grupil on kontroll. Kontroll on saavutatud, kui grupp on avatud või tal on õigused investeerimisobjektis osalemisest tulenevale muutuval kasumile ja ta saab mõjuvõimu kaudu, mis tal on investeerimisobjekti üle, seda kasumit mõjutada. Seega kontrollib grupp investeerimisobjekti üksnes juhul, kui:

- tal on mõjuvõim investeerimisobjekti üle (st õigused, mis võimaldavad tal juhtida investeerimisobjekti olulisi tegevusi);
- tal on õigused investeerimisobjektis osalemisest tulenevale muutuval kasumile;
- ta saab kasutada oma mõjuvõimu investeerimisobjekti üle, et mõjutada oma kasumi suurust.

Grupp kasutab tütarettevõtete omandamise kajastamisel ostumeetodit. Omandamise maksumus koosneb tehingu kuupäeval üleantud varade, emiteeritud omakapitaliinstrumentide ja võetud kohustiste õiglastest väärtustest. Omandaja ülekantavat tingimuslikku tasu kajastatakse omandamise kuupäeva seisuga õiglases väärtuses. Omandamisega seotud kulutused kajastatakse kuluna. Omandatud eristatavad varad ja kohustised ning tingimuslikud kohustised võetakse omandamise kuupäeval arvele nende õiglastes väärtustes.

Iga äriühenduse puhul valib grupp, kas ta kajastab vähemusosalust õiglases väärtuses või proportsionaalse osana omandatud ettevõtte eristatavast netovarast.

Kui üleantud tasu, omandatavas ettevõttes oleva vähemusosaluse ja omandajale eelnevalt omandatavas ettevõttes kuulunud omakapitaliosaluse õiglase väärtuse (omandamise kuupäeva seisuga) summa ületab grupi osalust omandatud eristatavates varades ja ülevõetud kohustistes, kajastatakse vahe firmaväärtusena. Kui ülekantud tasu kogusumma on väiksem kui omandatud netovara õiglase väärtus, hindab grupp uuesti, kas ta on teinud õigesti kindlaks kõik omandatud varad ja kohustised, ning vaatab üle protseduurid, mida kasutati omandamise kuupäeva seisuga kajastatavate summade mõõtmiseks. Kui ka ümberhindamisel leitakse, et ülekantud tasu kogusumma on väiksem kui omandatud netovara õiglase väärtus, kajastatakse kasum kasumiaruandes. Tütarettevõtete omandamisel tekkinud firmaväärtus kajastatakse bilansis eraldi real immateriaalse varana.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes liidetakse kõigi tütarettevõtete finantsinformatsioon emaettevõtte informatsiooniga rida-realt. Tütarettevõtteid konsolideeritakse alates kontrolli saavutamise kuupäevast ning konsolideerimine lõpetatakse, kui grupp kontrolli tütarettevõtte üle kaotab. Kõik grupisisesed tehingud, saldod ja realiseerimata tulu grupi ettevõtete vahelistelt tehingutelt on elimineeritud. Elimineeritud on ka realiseerimata kahjumid, v.a. juhul, kui tehing viitab vara väärtuse langusele.

D. Raha ja rahalähendid

Raha ja rahalähenditena kajastatakse rahavoogude aruandes kassas olevat sularaha, arvelduskontode jääke (v.a arvelduskrediit) ja kuni 3-kuulisi deposiite.

E. Finantsvarad

Klassifitseerimine

Finantsvarad klassifitseeritakse esmasel kajastamisel kas korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatavateks finantsvaradeks, õiglases väärtuses muutusega läbi muu koondkasumi kajastatavateks finantsvaradeks või õiglases väärtuses muutusega läbi kasumiaruande kajastatavateks finantsvaradeks.

Arvele võtmine ja kajastamise lõpetamine

Tavapärastel turutingimustel toimuvaid finantsvarade oste ja müüke kajastatakse tehingupäeval ehk kuupäeval, millal grupp võtab endale vara ostmise või müümise kohustuse. Finantsvarade kajastamine lõpetatakse, kui õigused finantsvarast tulenevatele rahavoogudele lõppevad või antakse üle ning grupp annab üle sisuliselt kõik finantsvara omandiga seonduvad riskid ja hüved.

Mõõtmine

Kui arvata välja nõuded ostjate vastu ja lepinguvara, millel puudub oluline rahastamiskomponent, võtab grupp kõik finantsvarad algselt arvele nende õiglases väärtuses, millele lisatakse finantsvarade puhul, mida ei kajastata õiglases väärtuses muutusega läbi kasumiaruande, ka tehingukulutused.

Võlainstrumentid

Võlainstrumentide edasine kajastamine sõltub grupi ärimudelist finantsvara haldamisel ning finantsvara lepingulistest rahavoogudest.

Kõik grupi võlainstrumentid on klassifitseeritud korrigeeritud soetusmaksumuse mõõtmiskategooriasse.

Korrigeeritud soetusmaksumus

Varasid, mida hoitakse lepinguliste rahavoogude kogumiseks ning mille rahavood on ainult põhiosa ja tasumata põhiosalt arvestatud intressi maksed, kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses. Nendest finantsvaradest saadav intressitulu kajastatakse finantstuludes sisemise intressimäära meetodil. Kajastamise lõpetamisest tekkinud kasumid ja kahjumid kajastatakse otse kasumiaruandes muude tulude/(kulude) all. Valuutakursi muutuste kasumid ja kahjumid ning kahjumid vara väärtuse langusest kajastatakse kasumiaruandes eraldi ridadel.

Omakapitaliinstrumentid

Grupp kajastab investeringuid omakapitaliinstrumentidesse õiglasest väärtusest muutustega läbi kasumiaruande. Õiglasest väärtuse muutused on kajastatud kasumiaruande real finantstulu või finantskulu

Väärtuse langus

Grupp hindab oma korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatavatel võlainstrumentidel tulevikus eeldatavat krediirikahju. Rakendatav väärtuse languse meetodika sõltub sellest, kas krediidirisk on oluliselt suurenenud.

Eeldatava krediirikahju mõõtmisel võetakse arvesse: (i) erapooletut ja tõenäosusega kaalutud summat, mille määramisel hinnatakse mitmeid võimalikke erinevaid tulemusi, (ii) raha ajaväärtust ning (iii) aruandeperioodi lõpus ilma liigsete kulude või pingutusteta kättesaadavat mõistlikku ja põhjendatud informatsiooni minevikus toimunud sündmuste, praeguste tingimuste ja tulevaste majandustingimuste prognooside kohta.

Nõuetele ostjate vastu, millel puudub oluline rahastamiskomponent, rakendab grupp IFRS 9 järgi lubatud lihtsustatud lähenemist, mille kohaselt arvestatakse allahindlust nõude eluea jooksul eeldatava krediirikahju ulatuses alates nõude esmasest kajastamisest. Grupp kasutab allahindluste maatriksit, kus allahindlus arvutatakse nõuetele lähtudes nende tähtaegadest või tähtaja ületanud päevade arvust. Nõuete laekumise tõenäosust hinnatakse iga olulisema ostja kohta eraldi. Allahindluse summa on erinevus vara bilansilise väärtuse ja hinnanguliste tulevaste rahavoogude nüüdsväärtuse vahel diskonteerituna sisemise intressimääraga. Nõuete allahindlus on kajastatud kasumiaruandes muude tegevuskulude all. Lootusetuks tunnistatud nõuded ostjate vastu kantakse maha. Kui eelnevatel perioodidel maha kantud nõuded laekuvad, siis kajastatakse need kasumiaruandes, vähendades muid tegevuskulusid.

F. Nõuded ostjate vastu ja lepinguvara

Nõudeid ostjate vastu ja lepinguvara, millel puudub oluline rahastamiskomponent, kajastatakse tehinguhinnas, mis leitakse vastavalt standardile IFRS 15, ning nende edasine kajastamine toimub punktis E „Finantsvarad“ kirjeldatud viisil.

G. Varud

Varasid kajastatakse finantsseisundi aruandes nende soetusmaksumuses, mis koosneb ostukulutustest, tootmiskulutustest ja muudest kulutustest, mis on vajalikud varude viimiseks nende olemasolevasse asukohta ja seisundisse.

Ostukulutused sisaldavad lisaks ostuhinnale varude ostuga kaasnevat tollimaksu, muid mittetagastatavaid makse ja varude soetamisega otseselt seotud transpordikulutusi, millest on arvatud maha hinnaalandid ja dotatsioonid.

Üksikult eristatavate varuobjektide puhul lähtutakse nende soetusmaksumuse määramisel konkreetselt iga objekti soetamiseks tehtud kulutustest. Ülejäänud varude kuluks kandmisel kasutatakse FIFO meetodit.

Varasid kajastatakse finantsseisundi aruandes lähtudes sellest, mis on madalam, kas soetusmaksumus või neto realiseerimisväärtus. Neto realiseerimisväärtus leitakse arvates tavapärase äritegevuse käigus kasutatavast hinnangulisest müügihinnast maha hinnangulised kulutused, mis on vajalikud toote müügi valmisolekusse viimiseks ja müügi sooritamiseks.

H. Materiaalne põhivara

Materiaalse põhivarana kajastatakse grupi enda majandustegevuses kasutatavaid põhivarasid kasuliku elueaga üle ühe aasta. Materiaalne põhivara võetakse algselt arvele tema soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast (sh tollimaks ja muud mittetagastatavad maksud) ning muudest otseselt soetamisega seotud kulutustest, mis on vajalikud vara viimiseks tema tööseisundisse ja -asukohta. Materiaalset põhivara kajastatakse finantsseisundi aruandes tema soetusmaksumuses, millest on arvatud maha akumuliseeritud kulum ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad kahjumid.

Materiaalse põhivara objektile tehtud hilisemad väljaminekud kajastatakse põhivarana, kui on tõenäoline, et grupp saab varaobjektiga seotud tulevast majanduslikku kasu ning varaobjekti soetusmaksumust saab usaldusväärselt mõõta.

Rendipindadel tehtud kapitaalremondi maksumus amortiseeritakse rendiperioodi jooksul. Muid hooldus- ja remondikuluid kajastatakse kuluna nende toimumise momendil.

Maad ei amortiseerita. Muid materiaalse põhivara objekte amortiseeritakse lineaarselt vara eeldatava kasuliku eluea jooksul.

Kasulik eluiga materiaalse põhivara gruppide lõikes:

▪ Ehitised ja rajatised	10–30 aastat
▪ Masinad ja seadmed	3–10 aastat
▪ Transpordivahendid	3–10 aastat
▪ Muud põhivarad	3–5 aastat

Vara kasutusõigust amortiseeritakse lineaarselt kas rendiperioodi või vara hinnangulise kasuliku eluea jooksul (sõltuvalt sellest, kumb on lühem) järgmiselt:

▪ Maa	14–43 aastat
▪ Ehitised ja rajatised	3–14 aastat
▪ Transpordivahendid	1–5 aastat

Põhivara eeldatavat kasulikku eluiga inventeeritakse igal bilansipäeval, hilisemate parenduste arvele võtmisel ja oluliste muutuste korral grupi arenguplaanides. Kui hinnang vara kasulikule elueale erineb oluliselt varasemast, siis muudetakse vara järelejäanud kasulikku eluiga, millest tulenevalt muutub järgmistest perioodides varale arvestatav kulum.

Juhul, kui materiaalse põhivara objekt koosneb üksteist eristavatest komponentidest, millel on erinevad kasulikud eluead, on need komponendid võetud raamatupidamises arvele eraldi varadena, määrates neile eraldi amortisatsiooninormid vastavalt nende kasulikule elueale.

Kulumi arvestamist alustatakse hetkest, mil vara on kasutusvalmis vastavalt juhtkonna poolt plaanitud eesmärgile, ja lõpetatakse, kui lõppväärtus on võrdne bilansilise väärtusega.

Igal bilansipäeval hindab juhtkond, kas teadaolevalt on indikatsioone põhivarade väärtuse languse kohta. Juhul kui on teada asjaolusid, mis võivad põhjustada põhivarade väärtuse langust, määrab juhtkond põhivara kaetava väärtuse (s.o kõrgem kahest järgnevast näitajast: vara õiglane väärtus miinus müügikulutused ja vara kasutusväärtus). Kui vara kaetav väärtus on väiksem tema bilansilisest väärtusest, hinnatakse materiaalse põhivara objektid alla nende kaetavale väärtusele. Kui kaetava väärtuse hindamise aluseks olnud asjaolud on muutunud, tühistatakse varem kajastatud allahindlus (vt punkt J).

Materiaalse põhivara müügist saadud kasumid ja kahjumid, mis leitakse lahutades müügist saadud summadest jääkväärtuse, on kajastatud koondkasumiaruandes kirjel „Muud tulud“ või „Muud kulud“.

Laenukasutuse kulutused (nt intressid), mis on seotud materiaalse põhivara ehitamisega, kapitaliseeritakse perioodi jooksul, mis on vajalik vara otstarbekohasesse kasutusvalmidusse viimiseks.

Müügiootel põhivara

Bilansikirjel müügiootel põhivara kajastatakse materiaalse põhivara objekte, mis väga tõenäoliselt müüakse lähema 12 kuu jooksul. Müüki loetakse väga tõenäoliseks, kui juhtkond on alustanud aktiivset müügitegevust (nt sõlminud teise osapoolega lepingu müügiobjekti tehingu korraldamiseks). Müügiootel põhivara kajastatakse bilansilises jääkmaksumuses või õiglasel väärtuses miinus müügikulutused, sõltuvalt sellest, kumb on madalam.

I. Immateriaalne põhivara

Immateriaalne põhivara võetakse algselt arvele tema soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast ja soetamisega otseselt seotud kulutustest, mis on vajalikud vara ettenähtud kasutuseks ettevalmistamiseks. Immateriaalset põhivara kajastatakse finantsseisundi aruandes tema soetusmaksumuses, millest on arvatud maha akumuliseeritud kulum ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad kahjumid.

Tarkvara ja infosüsteemid

Tarkvara ja infosüsteemide arenduse ja hooldusega seotud väljaminekud kajastatakse perioodi kuludes. Väljaminekud, mis on otseselt seotud grupi poolt kontrollitava tarkvara või infosüsteemidega, mille soetusmaksumust on võimalik usaldusväärselt mõõta ja millest grupp saab tõenäoliselt majanduslikku tulu rohkem kui ühe aasta jooksul, võetakse arvele immateriaalse varana. Väljaminekud sisaldavad tarkvara arendamisega seotud töötajate palgakulu ja arendamisega otseselt seotud osa üldkuludest.

Infosüsteemide ja tarkvara arendusega seotud kulud, mis kajastatakse immateriaalsete varadena, amortiseeritakse lineaarsel meetodil nende eeldatava kasuliku eluea (3–5 aastat) jooksul.

Kasulik eluiga immateriaalse põhivara gruppide lõikes:

- Tarkvara ja infosüsteemid
- 3–5 aastat

J. Mittefinantsvarade väärtuse langus

Piiramatu kasuliku elueaga immateriaalset põhivara (sh firmaväärtus) ei amortiseerita, vaid kontrollitakse kord aastas vara väärtuse langust, võrreldes vara bilansilist väärtust selle kaetava väärtusega.

Amortiseeritavate varade ning piiramatu kasuliku elueaga vara (maa) puhul hinnatakse vara väärtuse võimalikule langusele viitavate asjaolude esinemist. Selliste asjaolude esinemise korral hinnatakse vara kaetavat väärtust ning võrreldakse seda bilansilise väärtusega.

Väärtuse langusest tekkinud kahjum kajastatakse summas, mille võrra vara bilansiline väärtus ületab selle kaetava väärtuse. Vara kaetav väärtus on kas vara õiglane väärtus, millest on arvatud maha müügikulutused, või selle kasutusväärtus vastavalt sellele, kumb on kõrgem. Vara väärtuse languse hindamise eesmärgil hinnatakse kaetavat väärtust kas üksiku varaobjekti või väikseima võimaliku varade rühma kohta, mille jaoks on võimalik rahavoogusid eristada (raha teeniv üksus).

Kord allahinnatud varade puhul hinnatakse igal järgmisel bilansipäeval, kas on tõenäoline, et vara kaetav väärtus on vahepeal tõusnud (v.a firmaväärtus). Allahindluse tühistamist kajastatakse kasumiaruandes allahindluse kulu vähendamisenä. Firmaväärtuse allahindluseid ei tühistata.

K. Rendid**(a) Grupp kui rentnik**

Lepingu sõlmimisel hindab grupp, kas tegemist on rendilepinguga või kas see sisaldab rendisuhet, st kas lepinguga antakse tasu eest õigus kontrollida kindlaksmääratud vara kasutamist teatud ajavahemikus.

Kui lühiajalised ja madala väärtusega vara rendilepingud välja arvata, kasutab grupp kõigi rendilepingute kajastamiseks ja mõõtmiseks samu põhimõtteid. Vt ka lisad 1A ja 9. Grupp kajastab rendikohustise rendimaksete tasumiseks ning vara kasutusõiguse alusvara kasutamiseks.

Vara kasutusõigus

Rendiperioodi alguses (st päeval, mil alusvara antakse kasutamiseks üle) kajastab grupp vara kasutusõiguse. Vara kasutusõigus kajastatakse soetusmaksumuses, millest on arvatud maha akumuliseeritud kulum ja väärtuse langusest tulenevad kahjumid ning mida on korrigeeritud vastavalt rendikohustiste ümberhindamisele. Vara kasutusõiguse soetusmaksumus koosneb kajastatud rendikohustistest, esmastest otsekulutustest ning rendiperioodi alguses või enne seda tehtud rendimaksetest, millest on lahutatud saadud rendistiimulid. Vara kasutusõigust amortiseeritakse lineaarselt kas rendiperioodi või vara hinnangulise kasuliku eluea jooksul (sõltuvalt sellest, kumb on lühem) järgmiselt:

- Maa 14–43 aastat
- Ehitised 3–14 aastat
- Mootorsõidukid 1–5 aastat

Kui rendiperioodi lõpus läheb renditava vara omandiõigus üle grupile või vara maksumus peegeldab ostuõiguse realiseerimise hinda, kasutatakse amortisatsiooni arvestamisel vara hinnangulist kasulikkude eluiga.

Ka vara kasutusõiguse puhul hinnatakse vara väärtuse langust. Vt ka lisa „Mittefinantsvarade väärtuse langus“ punktis J toodud arvestuspõhimõtteid.

Rendikohustised

Rendiperioodi alguses kajastab grupp rendikohustised rendiperioodi jooksul tasumisele kuuluvate rendimaksete nüüdisväärtuses. Rendimaksed sisaldavad fikseeritud makseid (k.a sisuliselt fikseeritud makseid), millest on lahutatud saadaolevad rendistiimulid, muutuvad rendimaksed, mis sõltuvad indeksist või määrast, ning summad, mida tuleb jääkväärtuse garantiide alusel eeldatavasti tasuda. Samuti loetakse rendimaksete koosseisu piisavalt kindlalt realiseerimisele kuuluva ostuõiguse realiseerimise hind ning rendilepingu lõpetamisel tasumisele kuuluvad trahvid juhul, kui rendiperioodi kindlaksmääramisel eeldatakse, et grupp kasutab rendilepingu ennetähtaegse lõpetamise õigust. Muutuvad rendimaksed, mis ei sõltu ühestki indeksist ega määrast, kajastatakse kuluna perioodil, mil nimetatud makseid tingiv sündmus või tingimus aset leiab (v.a juhul, kui nimetatud kulutusi tehakse varude valmistamiseks).

Kuna rendi sisemist intressimäära ei ole võimalik hõlpsasti kindlaks teha, kasutab grupp rendimaksete nüüdisväärtuse leidmiseks oma alternatiivset laenuintressimäära rendiperioodi alguse seisuga. Pärast rendiperioodi algust suurendatakse rendikohustiste summat jooksvalt kogunenud intressi ning vähendatakse tehtud rendimaksete võrra. Rendikohustiste bilansiline väärtus hinnatakse ümber ka juhul, kui muudetakse rendiperioodi, rendimakseid (nt tulevased maksed muutuvad nende arvutamise aluseks oleva indeksi või määra muutmise tõttu) või alusvara ostuõiguse hinnangut.

Grupi rendikohustisi kajastatakse laenukohustiste koosseisus.

Lühiajalised ja madala väärtusega vara rendilepingud

Oma lühiajaliste masinate ja seadmete rendi lepingute (st rendilepingud, mille perioodi kestus selle algusest arvestades ei ületa 12 kuud ning mis ei sisalda ostuõigust) kajastamisel rakendab grupp lühiajaliste rendilepingute puhul lubatud erandit. Madala väärtusega kontoritehnika rendi lepingute kajastamisel kasutab grupp madala väärtusega rendilepingute puhul lubatud erandit. Lühiajaliste ja madala väärtusega vara rendilepingutega seotud rendimakseid kajastatakse rendiperioodi jooksul lineaarselt kuluna.

L. Finantskohustised

Kõik finantskohustised (võlad tarnijatele, laenukohustised ning muud lühi- ja pikaajalised finantskohustised) võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses ning kajastatakse hiljem korrigeeritud soetusmaksumuses, kasutades sisemise intressimäära meetodit. Lühiajaliste finantskohustiste korrigeeritud soetusmaksumus on üldjuhul võrdne nende nominaalväärtusega, mistõttu kajastatakse lühiajalisi finantskohustisi finantsseisundi aruandes maksmisele kuulavas summas. Pikaajaliste finantskohustiste korrigeeritud soetusmaksumuse arvestamiseks võetakse nad algselt arvele saadud tasu õiglases väärtuses (millest on arvatud maha tehingukulutused), arvestades järgnevatel perioodidel kohustistelt intressikulu sisemise intressimäära meetodil.

Finantskohustis liigitatakse lühiajaliseks, kui selle tasumise tähtaeg on 12 kuu jooksul alates bilansipäevast või grupil puudub tingimusteta õigus kohustise tasumist edasi lükata rohkem kui 12 kuud pärast bilansipäeva. Laenukohustisi, mille tagasimakse tähtaeg on 12 kuu jooksul bilansipäevast, kuid mis refinantseeritakse pikaajaliseks pärast bilansipäeva, kuid enne raamatupidamise aastaaruande kinnitamist, kajastatakse lühiajalistena. Samuti kajastatakse lühiajalistena laenukohustisi, mida laenuandjal oli õigus bilansipäeval tagasi kutsuda laenulepingus sätestatud tingimuste rikkumise tõttu.

Finantskohustise kajastamine lõpetatakse selle täitmisel, tühistamisel või aegumisel.

M. Hüvitised töötajatele**(a) Töötajate lühiajalised hüvitised**

Töötajate lühiajalised hüvitised on töövõtja hüvitised (välja arvatud töösuhte lõpetamise hüvitised), mis tuleb välja maksta 12 kuu jooksul pärast selle perioodi lõppu, mil töövõtja osutas vastavaid teenuseid. Töötajate lühiajalised hüvitised sisaldavad kirjeid, nagu palgad ja sotsiaalkindlustusmaksed ning töölepingu ajutise peatumisega seotud hüvitised (nt korraline puhkus).

(b) Töösuhte lõpetamise hüvitised

Töösuhte lõpetamise hüvitised on hüvitised, mida makstakse, kui grupp otsustab lõpetada töösuhte töötajaga enne tavapärase pensionile jäämise kuupäeva või kui töötaja otsustab lahkuda vabatahtlikult, saades vastutasuks nimetatud hüvitised. Grupp kajastab töösuhte lõpetamise hüvitisi kohustise ja kuluna, kui grupp on selgelt kohustunud lõpetama töösuhte töövõtja (või töövõtjate rühmaga) enne tavapärase pensionile jäämise kuupäeva või pakkuma töösuhte lõpetamise hüvitisi, et soodustada vabatahtlikku töölt lahkumist.

N. Eraldised ja tingimuslikud kohustised

Eraldise kajastatakse, kui grupil on möödunud sündmusest tulenev eksisteeriv kohustus (juriidiline või faktiline) ning on tõenäoline, et selle kohustuse täitmine tekitab majanduslikku kasu sisaldavate ressursside vähenemist ja kohustise summa on usaldusväärselt hinnatav. Eraldise kajastamisel on lähtutud juhtkonna hinnangust eraldise täitmiseks tõenäoliselt vajamineva summa ja eraldise realiseerumise aja kohta. Eraldis kajastatakse diskonteeritud summas, mis on juhtkonna hinnangu kohaselt bilansipäeva seisuga vajalik eraldisega seotud kohustise rahuldamiseks või üleandmiseks kolmandale osapoolele.

Eraldise kasutatakse ainult nende kulutuste katmiseks, mille jaoks need on moodustatud.

Muud möödunud sündmustest tulenevad võimalikud või eksisteerivad kohustused, mille puhul ei ole tõenäoline, et nende täitmiseks tuleks loovutada majanduslikku kasu sisaldavaid ressursse, või mille suurust ei ole võimalik piisava usaldusväärsusega hinnata, avalikustatakse raamatupidamise aastaaruande lisades tingimuslike kohustistena.

O. Maksustamine**(a) Ettevõtte tulumaks**

Vastavalt Eesti Vabariigis kehtivale tulumaksuseadusele majandusüksuste kasumit ei maksustata, mistõttu ei eksisteeri ka edasilükkunud tulumaksuvarasid ega -kohustisi. Kasumi asemel maksustatakse ettevõtte tulumaksuga jaotamata kasumist väljamakstavaid dividende maksumääraga 20/80 netodividendina väljamakstud summalt. Dividendi väljamaksmist aktsionäridele kajastatakse grupi raamatupidamise aastaaruandes kohustisena perioodil, mil ettevõtte omanikud dividendid välja kuulutavad. Dividendide väljamaksmisega kaasnevat tulumaksu kajastatakse kohustise ja tulumaksukuluna samal perioodil, kui dividendid välja kuulutatakse, sõltumata sellest, millise perioodi eest need on välja kuulutatud või millal need tegelikult välja makstakse.

Küll aga kajastatakse konsolideeritud aruandes tütarettevõtete poolt tekkinud jaotamata kasumite suhtes edasilükkunud tulumaksukohustus dividendi tulumaksumääraga, välja arvatud juhul, kui tütarettevõtete kasumeid ei kavatseta lähemas tulevikus jaotada. Seisuga 31. detsember 2020 ei eelda Grupp lähitulevikus kasumijaotusi oma tütarettevõtete poolt.

Alates 2019. aastast on võimalik rakendada dividendide väljamaksetele maksumäär 14/86. Seda soodsamat maksumäärat saab kasutada dividendimaksele, mis ulatub kuni kolme eelneva majandusaasta keskmise dividendide väljamakseni, mis on maksustatud 20/80 maksumääraga. Kolme eelneva majandusaasta keskmise dividendimakse arvestamisel on 2018. aasta esimene arvesse võetav aasta.

b) Muud maksuliigid

Grupi kulusid mõjutavad järgmised maksuliigid:

Maksuliik	Maksumäär
Sotsiaalmaks	33% töötajatele tehtud väljamaksetelt ja erisoodustustelt
Töötuskindlustusmaks	0,80% töötajatele tehtud väljamaksetelt
Erisoodustuse tulumaks	20/80 töötajatele tehtud erisoodustustelt
Ettevõtte tulumaks ettevõtlusega mitteseotud kuludelt	20/80 ettevõtlusega mitteseotud kuludelt

P. Tulude arvestus

Müügitulu on tulu, mis tekib grupi tavapärase äritegevuse käigus. Müügitulu kajastatakse tehinguhinnas. Tehinguhind on kogutasu, mida grupil on õigus saada lubatud kaupade või teenuste kliendile üleandmise eest, millest on arvatud maha kolmandate isikute nimel kogutavad summad. Grupp kajastab müügitulu siis, kui kontroll kauba või teenuse üle antakse üle kliendile.

Teenuste müük

Grupp osutab toornafta ja naftasaaduste transpordi ja ladustamise, raudteelogistika, raudteeveeremi remondi ja muid eeltooduga seotud teenuseid. Müügitulu teenuste osutamisest kajastatakse perioodil, mil teenuseid osutatakse. Teenuste osutamise periood ei ületa reeglina ühte kuud. Müügitulu kajastamise aluseks on kliendilepingutes või kokkulepetes sätestatud tasu, millest on arvatud maha kolmandate isikute nimel kogutavad summad. Müügitulu kajastatakse ainult ulatuses, mille osas on äärmiselt tõenäoline, et seda hiljem olulises mahus ei tühistata.

Kaupade müük

Kaupade müük ei ole grupi põhitegevus ega moodusta olulist osa tuludest. Grupp müüb kasutamata varusid, materjale jms. Grupp kajastab kaupade müügist saadavat tulu siis, kui kontroll müüdava kauba üle läheb üle kliendile.

Rahastamiskomponent

Grupil pole lepinguid, kus periood kliendile lubatud kaupade või teenuste üleandmise ja kliendilt makse saamise vahel oleks pikem kui üks aasta. Sellest tulenevalt ei korrigeeri grupp tehinguhinda ka raha ajaväärtuse mõjust lähtuvalt.

Intressitulu

Intressitulu kajastatakse, kui on tõenäoline, et majandusüksus saab tehingust majanduslikku kasu, ning tulu suurust on võimalik usaldusväärselt hinnata. Intressitulu kajastatakse sisemise intressimäära meetodil.

Q. Ümberhindlusreserv

Ümberhindlusreserv on moodustatud seoses kontrolli omandamisega ühisettevõtte üle (mis alates omandamisest 2007. aasta 31. detsembril sai grupi tütarettevõtteks). Kontrolli omandamise hetkel hinnati ühisettevõtte põhivarad ümber nende õiglasesse väärtusesse ning osa ümberhindluse summast (ühisettevõtte netovara väärtuse kasv esialgse osaluse soetamise ning 100% kontrolli omandamise hetke vahel) kajastati omakapitali koosseisus ümberhindlusreservina. Ümberhindlusreserv on seotud omakapitali osa ning ei kuulu jaotamisele aktsionäride vahel.

Kui omandatud tütarettevõtte põhivarade väärtus langeb, kaetakse kahjum vara väärtuse langusest esmalt ümberhindlusreservi arvelt ning reservi ületav summa kajastatakse kasumiaruandes.

R. Kohustuslik reservkapital

Kohustuslik reservkapital moodustatakse vastavalt äriseadustikule iga-aastastest puhaskasumi eraldistest. Igal majandusaastal tuleb reservkapitali kanda vähemalt 1/20 puhaskasumist, kuni reservkapital moodustab 1/10 aktsiakapitalist. Reservkapitali võib kasutada kahjumi katmiseks või aktsiakapitali suurendamiseks. Reservkapitalist ei või teha aktsionäridele väljamakseid.

S. Valuutakursi muutuste reserv

Valuutakursi muutuste reservina kajastatakse välismaiste tütarettevõtete finantsaruannete välisvaluutast ümberarvestamisel tekkinud kursivahet.

EY 16.04.2021
IK
FOR IDENTIFICATION
PURPOSES ONLY

T. Omaaktsiad

Kui gruppi kuuluv ettevõtte soetab emaettevõtte aktsiaid (omaaktsiaid), kajastatakse aktsiate eest makstud tasu koos otseste tehingukuludega emaettevõtte omanikele kuuluva omakapitali vähendusena kuni need aktsiad tühistatakse või uuesti emiteeritakse. Lihtaktsiate uuesti emiteerimise korral kajastatakse saadud tasu, millest on lahutatud otsesed tehingukulud, emaettevõtte omanikele kuuluva omakapitali suurendamisena.

U. Finantsgarantiid

Finantsgarantiid võetakse raamatupidamise aastaaruandes algselt arvele nende õiglases väärtuses. Pärast algset arvelevõtmist kajastatakse grupi garantiist tulenevaid kohustisi kas algselt arvele võetud summas, millest on arvatud maha kasumiaruandes kajastatud kumulatiivne amortisatsioon, või eespool, punktis E kirjeldatud eeldatava krediidikahju katteks moodustatud allahindluse summas olenevalt sellest, kumb on suurem.

Lisa 2 Finantsriskide juhtimine

V.a. teatud investeringud aktsiatesse, mida kajastatakse õiglases väärtuses, kajastatakse kõiki grupi finantsvarasid ja -kohustisi korrigeeritud soetusmaksumuses.

2.1. Finantsriskid

Grupi majandustegevusega kaasnevad mitmed finantsriskid: tururisk (mis hõlmab valuutariski ja intressiriski), krediidirisk ja likviidsusrisk. Grupi üldine riskide juhtimine toimub AS-i Liwathon E.O.S. juhtkonna tasemel ning keskendub finantsturgude prognoosimatussele ja üritab vähendada võimalikke ebasoodsaid mõjusid grupi finantstegevusele. Finantsriskide juhtimise eesmärk on finantsriskide maandamine ja finantstulemuste volatiilsuse vähendamine.

Riskikontsentratsioon tekib siis, kui suur hulk lepingupooli tegutseb sarnastel tegevusaladel või samas geograafilises piirkonnas või kui neil on sellised majanduslikud tunnused, mille tõttu majanduslikud, poliitilised või muud olud mõjutavad nende lepinguliste kohustuste täitmise võimet ühtemoodi. Kontsentratsioon näitab grupi tulemusnäitajate suhtelist tundlikkust konkreetset segmenti mõjutavate sündmuste suhtes.

Ülemäärase riskikontsentratsiooni vältimiseks on grupp kehtestanud kindlad sise-eeskirjad. Näiteks kontrollitakse klientide võlgnevusi ja lepinguvara regulaarselt ning müügid suurematele klientidele on üldjuhul kaetud hea reputatsiooniga pankade või teiste finantsasutuste poolt väljastatud akreditiivide või muu krediidikindlustusega.

2020. aasta 31. detsembri seisuga oli grupi krediidiriski kontsentratsioon märkimisväärne, kuna nõue ühe kliendi vastu moodustas 69% kõigist grupi nõuetest, suuruselt teine nõue küündis 12%-ni. 2019. aasta 31. detsembri seisuga oli grupi krediidiriski kontsentratsioon märkimisväärne, kuna nõue ühe kliendi vastu moodustas 94% kõigist grupi nõuetest; suuruselt teine nõue küündis 2% ni.

(a) Tururisk

Grupp on avatud valuutariskile ja intressiriskile. Grupp ei ole avatud hinnariskile, kuna grupil puuduvad vabal turul kaubeldavad väärtpaberid.

(i) Valuutarisk

Grupi arvestusvaluuta on euro (EUR). Grupi finantsinstrumendid, mis on mõjutatud valuutariskist, on raha ja rahalähendid, muud lühiajalised deposiidid ning nõuded ostjate vastu.

Järgnevalt on antud ülevaade välisvaluutas fikseeritud finantsvaradest ja -kohustistest. Tabelites on toodud summad tuhandetes eurodes vastavate rahaliste varade ja kohustiste alusvaluutade lõikes. Valuutariski juhtimiseks analüüsib juhtkond valuutakursside kõikumistest tulenevaid mõjusid grupi rahavoogudele, arvestades erinevates valuutades toimuvaid laekumisi ja väljamakseid ning nende osakaalusid ja ajastust.

(tuhandetes eurodes)

31. detsember 2020	USD	EUR	GBP	Kokku
Raha ja rahalähendid (lisa 4)	9 382	2 192	79	11 653
Lühiajalised nõuded (lisa 5)	1 697	5 482	0	7 179
Finantsvarad kokku	11 079	7 674	79	18 832
Lühiajalised rendikohustused (lisa 9)	0	768	92	860
Muud lühiajalised kohustised (lisa 11)	0	1 866	1	1 867
Pikaajalised rendikohustused (lisa 9)	0	10 439	152	10 591
Finantskohustised kokku	0	13 073	245	13 318
 31. detsember 2019	 USD	 EUR	 GBP	 Kokku
Raha ja rahalähendid (lisa 4)	2 761	1 169	0	3 930
Lühiajalised nõuded (lisa 5)	128	12 505	0	12 633
Finantsvarad kokku	2 889	13 674	0	16 563
Lühiajalised rendikohustused (lisa 9)	0	1 120	0	1 120
Muud lühiajalised kohustised (lisa 11)	0	2 588	0	2 588
Pikaajalised rendikohustused (lisa 9)	0	11 595	0	11 595
Finantskohustised kokku	0	15 303	0	15 303

Lühiajalised nõuded sisaldavad nõudeid ostjate vastu ja muid finantsvarasid. Muud lühiajalised kohustised sisaldavad võlgasid tarnijatele ja muid finantskohustisi (v.a. laenukohustised).

(ii) Rahavoo intressi ja õiglase väärtuse intressi risk

Tuginedes alltoodud muutujate eelmiste perioodide liikumistele ja volatiilsusele ning juhtkonna teadmistele ja kogemusele finantsturgudega, usub grupp, et järgmised muutused on mõistlikult võimalikud järgmise 12 kuu jooksul.

- Proportsionaalne liikumine USD valuutakursis – USD 5% tugevnemine (EUR-i nõrgenemine) ja USD 5% nõrgenemine (EUR-i tugevnemine); GBP valuutakursis – GBP 5% tugevnemine (EUR-i nõrgenemine) ja GBP 5% nõrgenemine (EUR-i tugevnemine)
- 31. detsember 2020: 1 USD = 0,81490 EUR (31. detsember 2019: 1 USD = 0,8902 EUR); 1GBP= 1,11231EUR

Alljärgnev tabel analüüsib valuutariski mõju grupi tegevusele.

(tuhandetes eurodes)

31. detsember 2020	Valuutarisk				Intressirisk		
	USD	USD	GBP	GBP	Intressi -	Intressi-	
	tugevneb	nõrgeneb	tugevneb	nõrgeneb	määr	määr	
	5%	5%	5%	5%	tõuseb	langeb	
Bilansiline	Mõju	Mõju	Mõju	Mõju	Mõju	Mõju	
väärtus	kasumi-	kasumi-	kasumi-	kasumi-	kasumi-	kasumi-	
	aruandele	aruandele	aruandele	aruandele	aruandele	aruandele	
Finantsvarad							
Raha ja rahalahendid (lisa 4)	11 653	469	-469	4	-4	12	0
Nõuded ostjate vastu (lisa 5)	666	3	-3	0	0	0	0
Muud finantsvarad (lisa 5)	6 513	81	-81	0	0	0	0
Mõju finantsvaradele kokku	553	-553	4	-4	12	0	
Finantskohustised							
Rendikohustised (lisa 9)	11 451	0	0	-12	12	-1	0
Muud finantskohustised (lisa 11)	1 867	0	0	0	0	0	0
Mõju finantskohustistele kokku	0	0	-12	12	-1	0	
Mõju koondkasumiaruandele kokku	553	-553	-8	8	11	0	

31. detsember 2019	Valuutarisk				Intressirisk		
	USD	USD	GBP	GBP	Intressi -	Intressi-	
	tugevneb	nõrgeneb	tugevneb	nõrgeneb	määr	määr	
	5%	5%	5%	5%	tõuseb	langeb	
Bilansiline väärtus	Mõju kasumi- aruandele	Mõju kasumi- aruandele	Mõju kasumi- aruandele	Mõju kasumi- aruandele	Mõju kasumi- aruandele	Mõju kasumi- aruandele	
Finantsvarad							
Raha ja rahalahendid (lisa 4)	3 929	138	-138	0	0	4	0
Nõuded ostjate vastu (lisa 5)	10 433	6	-6	0	0	0	0
Muud finantsvarad (lisa 5)	2 200	0	0	0	0	0	0
Mõju finantsvaradele kokku	144	-144	0	0	4	0	
Finantskohustised							
Rendikohustised (lisa 9)	12 715	0	0	0	0	-2	0
Muud finantskohustised (lisa 11)	2 588	0	0	0	0	0	0
Mõju finantskohustistele kokku		0	0	0	0	-2	0
Mõju koondkasumiaruandel e kokku		144	-144	0	0	2	0

Valuutakursside kõikumiste mõju on grupile ebaoluline.

(b) Likviidsusrisk

Likviidsusrisk on risk, et grupp ei suuda oma finantskohustisi õigeaegselt täita. Likviidsusrisi maandatakse erinevate finantsinstrumentidega, nagu vajaduselt pankadelt ja omanikelt võetavad laenud. Igapäevaselt üritab juhtkond säilitada piisavat hulka likviidset vara finantskohustuste täitmiseks, jälgides pidevalt järgnevas 3 kuuks projekteeritud rahavoogusid. Võõrvahendite kaasamiseks koostatakse pikemaajalised prognoosid. Pikaajaliste ja suuremahuliste ehituslepingute sõlmimisel lepitakse kokku reaalsed tasumistähtajad, mis langevad kokku sissetulevate rahavoogudega.

Alljärgnevas likviidsusanalüüsis on esitatud grupi lühi- ja pikaajaliste finantskohustiste jaotus realiseerimistähtaegade lõikes. Kõik tabelis toodud summad on diskonteerimata rahavood.

Tuhandetes eurodes

		Kohustiste jaotus maksetähtaegade lõikes					
	Lisa	Kuni 3 kuud	3 kuud – 1 aasta	1–5 aastat	Üle 5 aasta	Diskonteerimata rahavood kokku	Bilansiline väärtus
Seisuga 31. detsember 2020							
Rendimaksud	9	427	791	4 023	9 588	14 829	11 451
Võlad tarnijatele ja muud võlad*	11	1 867	0	0	0	1 867	1 867
Finantskohustiste rahavood kokku		2 294	791	4 023	9 588	16 696	13 318

Tuhandetes eurodes

		Kohustiste jaotus maksetähtaegade lõikes					
	Lisa	Kuni 3 kuud	3 kuud – 1 aasta	1–5 aastat	Üle 5 aasta	Diskonteerimata rahavood kokku	Bilansiline väärtus
Seisuga 31. detsember 2019							
Rendimaksud	9	485	1 029	4 198	10 844	16 556	12 715
Võlad tarnijatele ja muud võlad*	11	2 588	0	0	0	2 588	2 588
Finantskohustiste rahavood kokku		3 073	1 029	4 198	10 844	19 144	15 303

* Võlad tarnijatele ja muud võlad kokku miinus ettemaksud, võlad töövõtjatele, maksud.

Rendid

	Lisa	< 1 aasta	1–5 aastat	> 5 aastat	Kokku
Seisuga 31. detsember 2020					
Rendimaksete miinimumsumma		1 218	4 023	9 588	14 829
Intressimaksud		358	1 193	1 826	3 377
Rendimaksete nüüdisväärtus	10	860	2 830	7 762	11 451
Seisuga 31. detsember 2019					
Rendimaksete miinimumsumma		1 514	4 198	10 844	16 556
Intressimaksud		394	1 317	2 130	3 841
Rendimaksete nüüdisväärtus	10	1 120	2 881	8 714	12 715

2020. aasta 31. detsembri seisuga oli rendikohustise jääk 11 451 tuhat eurot (31. detsembril 2019: summas 12 715 tuhat eurot).

Tabelis kajastatud rahavood on diskonteerimata ning seetõttu ei vasta summad lisas 9 „Rendid“ avalikustatud summadele.

Diskonteerimata rahavood on leitud vastavalt perioodi lõpu seisuga kehtivatele maksegraafikutele.

Analüüsis kasutatud intressimäärad

	31. detsember 2020	31. detsember 2019
Rendimaksud	3 kuu euribor + marginaal; 6 kuu euribor + marginaal; 3–4,5%	3 kuu euribor + marginaal; 6 kuu euribor + marginaal; 3–4,5%

(c) Krediidirisk

Eeldatava krediidikahju mõõtmiseks rühmitatakse nõuded ostjate vastu ja lepinguvarad lähtudes ühistest krediidiriskitunnustest ning aegumise perioodist. Eeldatava krediidikahju määrad põhinevad 36 kuu jooksul enne 2020. ja 2019. aasta 31. detsembrit registreeritud maksedistsipliinil ning vastavatel perioodidel esinenud krediidikahjudel. Varasemate perioodide kahjumäärasid on korrigeeritud eesmärgiga kajastada jooksvat ning tulevikku vaatavat informatsiooni makromajanduslike tegurite kohta, mis võivad mõjutada ostjate võimet oma nõudeid tasuda.

Elkirjeldatud põhimõtete alusel leiti, et nõuete allahindlus 2020. ja 2019. aasta 31. detsembri seisuga oli ebaoluline. Kuigi rahale ja rahalähenditele kohalduvad samuti IFRS 9 väärtuse languse kajastamise põhimõtted, siis väärtuse langusest tulenevat kahjumit ei 2020. ega ka 2019. aasta 31. detsembri seisuga ei tuvastatud.

Krediidirisk on risk, et grupi kliendid ja tehingupartnerid jätavad oma kohustused täitmata. Krediidiriskile on avatud järgmised finantsinstrumendid: raha pangakontodel, deposiidid ja nõuded ostjate vastu. Raha hoiustatakse kõrge krediidireitinguga kommertspankades, mille reitingud on toodud lisa 4. Grupi müügitehingud toimuvad koostööpartneritega, kellega grupil on pikaajalised koostöökogemused ja kelle maksevõimet on testitud, ning seetõttu pole juhtkond pidanud vajalikuks määrata neile krediidilimiite. Klientidele kehtivad ühe- kuni kahe nädalased maksetähtajad, mis annab grupile makseraskuste tekkimise korral kiire tagasiside (vt nõuete aegumise analüüsi lisa 5).

Grupi rahalised vahendid on hoiustatud pankades, millele on omistatud reitinguagentuuri Moody's krediidireiting vähemalt Baa2.

Grupi maksimaalne krediidiriskile avatud summa bilansipäeva seisuga oli järgmine:

Tuhandetes eurodes	31. detsember 2020	31. detsember 2019
Raha ja rahalähendid*	11 653	3 929
Nõuded ostjate vastu ja muud nõuded**	2 549	12 634
Tähtajalised hoiused (lisa 5)	4 630	0
Krediidiriskile avatud summad kokku	18 832	16 563

* Raha ja rahalähendid kokku miinus sularaha kassas (lisa 4)

** Nõuded ostjate vastu ja muud nõuded kokku miinus ettemaksed (lisa 5)

2.2. Kapitalijuhtimine

Grupi kapitalijuhtimise eesmärgiks on kindlustada ettevõtte tegevuse jätkuvus, et toota omanikele kasumit ja säilitada optimaalset kapitali struktuuri. Kapitali juhtimisel jälgib juhatus laenuvahendite ja omakapitali osakaalu kapitalis.

Grupi jaoks on kapital nii laenukohustised (lisa 9) (miinus raha ja rahalähendid, lisa 4) kui ka omakapital (lisa 12).

Saavutatud võlakohustuste suhe omakapitali jääb juhtkonna oodatud vahemikku.

Tuhandetes eurodes	Lisa	31. detsember 2020	31. detsember 2019
Rendikohustused kokku	9	11 451	12 715
Miinus: raha ja rahalähendid	4	-11 653	-3 929
Netovõlg		-202	8 786
Omakapital		46 477	33 976
Kapital kokku		46 275	42 761
Võlakohustuste suhe omakapitali		0%	26%

Grupp järgib äriseadustikus toodud nõudeid, mille kohaselt peab olema ettevõtte omakapital vähemalt pool osakapitali väärtusest. Nii 2020. kui ka 2019. aasta 31. detsembri seisuga oli grupi omakapital kõnealuse nõudega kooskõlas. Grupi kapitalijuhtimise põhimõtted aruandeaastal ei muutunud.

2.3. Õiglane väärtus

Õiglane väärtus on hind, mis saadaks vara müügil või makstaks kohustise üleandmisel hindamiskuupäeval turuosalistevahelises tavapärasel tehingus. Vara või kohustise õiglast väärtust hinnatakse eeldusel, et turuosalised lähtuvad vara või kohustise hinna määramisel oma majanduslikest huvidest.

Varade ja kohustiste õiglase väärtuse hindamisel kasutab grupp võimalusel alati jälgitavaid turuandmeid. Õiglased väärtused jagunevad õiglase väärtuse hierarhia tasemete vahel vastavalt hindamistehnikates kasutatud sisendandmetele järgmiselt:

Tase 1: noteeritud hinnad (korrigeerimata) aktiivsetel turgudel identsetele varadele, aktsiatele või kohustistele

Tase 2: muud sisendid kui taseme 1 noteeritud hinnad, mis on vara või kohustise puhul jälgitavad kas otse (st kui hinnad) või kaudselt (st on hindadest tuletatud)

Tase 3: sisendid, mis ei põhine jälgitavatel turuandmetel (mittejälgitavad sisendid)

Grupi hinnangul ei erinenud 2020. ja 2019. aasta 31. detsembri seisuga korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatavate varade ja kohustiste õiglased väärtused oluliselt nende grupi konsolideeritud finantsseisundi aruandes kajastatud bilansilistest väärtustest.

Ostjate vastu suunatud nõuete, millest on arvatud maha allahindlus, ja tarnijatele ees olevate võlgade bilansilised väärtused on lühikese tähtaja tõttu ligilähedased nende õiglastele väärtustele.

Lisa 3 Olulised raamatupidamishinnangud ja otsused

Hinnangud ja eeldused

Alljärgnevalt esitatakse teave peamiste tulevikku puudutavate eelduste ja muude peamiste hindamisega seotud ebakindluse allikate kohta aruandekuupäeva seisuga, millega kaasnev oluline risk võib põhjustada järgmisel majandusaastal olulisi varade ja kohustiste bilansiliste väärtuste korrigeerimisi. Grupi eeldused ja hinnangud põhinevad näitajatel, mis olid konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamise hetkel teada. Olud ja tulevaste arengute kohta tehtud eeldused võivad turul toimuvate muutustuste ja grupist sõltumatute olukordade tõttu aga siiski muutuda. Sellised muutused kajastatakse eeldustes nende ilmnemisel.

Materiaalse ja immateriaalse põhivara kasuliku eluea määramine

Juhtkond on hinnanud materiaalse ja immateriaalse põhivara kasulikke eluigasid, võttes arvesse äritegevuse tingimusi ja mahte, varasemat kogemust nimetatud valdkonnas ning tulevikuperspektiive. Juhtkond on hinnanud ja kehtestanud kasulikud eluead, mis on välja toodud lisa 1 arvestuspõhimõtete all materiaalse ja immateriaalse põhivara punktides. 2020. aasta 31. detsembri seisuga oli grupil amortiseeritavaid materiaalseid põhivarasid soetusmaksumusega 333 miljonit eurot (31. detsember 2019: 344 miljonit eurot) ja amortiseeritavaid immateriaalseid põhivarasid soetusmaksumusega 0,9 miljonit eurot (31. detsember 2019: 0,9 miljonit eurot). Keskmised amortisatsiooninormid olid materiaalsel põhivaral 4,2% (2019: 4,2%) ja immateriaalsel põhivaral 4,4% (2019: 4,4%). Kui amortisatsiooninormid tõuseksid 10% võrra, suureneks aastane amortisatsioonikulu ja väheneks puhaskasum ligikaudu 1,0 miljoni euro võrra (2019: 1,0 miljoni euro võrra).

Mittefinantsvarade väärtuse languse hindamine

Igal bilansipäeval hindab juhtkond, kas on märke, mis võiks viidata mittefinantsvara väärtuse langusele. Selliste märkide ilmnemisel viiakse läbi väärtuse languse test ning vajadusel hinnatakse varad alla nende kaetavale väärtusele (kui see on väiksem bilansilisest väärtusest).

2020. aastal ei koostatud varade väärtuse testi, kuna polnud indikatsioone väärtuse languse kohta. 2019. aasta 31. detsembri seisuga oli grupi materiaalsete ja immateriaalsete põhivarade bilansiline väärtus kokku (enne mahakandmisi) ligikaudu 44,1 miljonit eurot. Grupp hindas AS-i E.R.S. tegevuse muutumisega seondult 2019. aastal üle tütarettevõtte põhivarade kasutamist tulevikus. Varad, mida emaettevõtte tõenäoliselt kasutama ei hakka ning mida ei kavatseta ka müüa, väärtus loeti täies ulatuses langenuks ning nende kajastamine lõpetati. 2019. aastal kajastati varade väärtuse langusest 1 980 tuhande euro suurune kahjum. Vt ka lisa 7.

Peamised mittefinantsvara väärtuse languse hindamise põhimõtted on toodud lisa 1.

Rendiperioodi määramine pikendamise ja lõpetamise õigust sisaldavate lepingute puhul – grupp kui rentnik

Rendiperioodi määramisel arvestab grupp rendiperioodina rendi katkestamatut perioodi, mis hõlmab nii rendilepingu võimaliku pikendamise perioode juhul, kui on piisavalt kindel, et seda võimalust kasutatakse, kui ka rendilepingu võimaliku lõpetamise perioode juhul, kui on piisavalt kindel, et seda võimalust ei kasutata.

Grupil on mitmeid pikendamise ja lõpetamise õigust sisaldavaid rendilepinguid. Nende kajastamisel peab grupp hindama, kas kõnealuste õiguste kasutamine / kasutamata jätmine on piisavalt kindel. Seda tehes võetakse arvesse kõiki olulisi asjaolusid, mis loovad rendilepingu pikendamiseks või lõpetamiseks majandusliku stiimuli. Pärast rendiperioodi algust hindab grupp rendiperioodi pikkust uuesti, kui ilmneb mõni oluline sündmus või asjaolude muutus, mis on grupi kontrolli all ning mõjutab grupi võimet kasutada oma õigust rendilepingu pikendamiseks või lõpetamiseks (nt renditud vara oluline parendamine või kohandamine).

Mahutite ning nendega seotud infrastruktuuri ja maa rendi lepingute puhul ei võtnud grupp rendiperioodi määramisel arvesse lepingu tähtaja pikendamise võimalust, kuna kõnealustel rendilepingutel on pikk katkestamatu periood ning tähtaja pikendamise õiguse kasutamine ei ole piisavalt kindel. Ka mootorsõidukite rendi lepingute rendiperioodi määramisel pole tähtaja pikendamise võimalusega arvestatud, kuna grupp ei rendi mootorsõidukeid üldjuhul kauemaks kui 5 aastaks ning tähtaja pikendamise võimalust seega ei kasuta. Võimaliku ennetähtaegse lõpetamise perioodidega arvestatakse rendiperioodi määramisel aga vaid juhul, kui on piisavalt kindel, et seda võimalust ei kasutata.

Informatsiooni rendiperioodi määramisel mitteamestatud pikendamise ja lõpetamise õiguste kasutamise kuupäevale järgnevate perioodidega seotud võimalike tulevaste rendimaksete kohta vt lisast 9.

Rendid – alternatiivse laenuintressimäära arvutamine

Kuna grupil ei ole võimalik rendi sisemist intressimäära hõlpsasti kindlaks teha, kasutab ta rendikohustiste mõõtmisel oma alternatiivset laenuintressimäära. Alternatiivne laenuintressimäär on intressimäär, mida grupp peaks sarnases majanduskeskkonnas maksma sarnaseks perioodiks ja sarnase tagatisega laenu võtmiseks, et omandada vara kasutusõigusega sarnast vara. Seega näitab alternatiivne laenuintressimäär seda, mida grupp 'peaks maksma', mis nõuab juhtkonnalt hinnangute andmist olukorras, kus jälgitavad intressimäärad kas puuduvad (nt tütarettevõtete puhul, mis finantseerimistehinguid ei tee) või neid on vaja rendilepingu tingimustega vastavusse viimiseks korrigeerida (nt rendilepingud ei ole sõlmitud tütarettevõtte arvestusvaluutas).

Grupp toetub alternatiivse laenuintressimäära leidmisel võimalusel jälgitavatele sisenditele (nt intressi turumäärad) ning peab tegema teatud ettevõttespetsiifilisi hinnanguid (nt tütarettevõtte eraldiseisev krediidiireiting).

Otsused

Grupi arvestuspõhimõtete rakendamisel on juhtkond langetanud järgmised konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes kajastatud summasid kõige enam mõjutavad otsused.

COVID-19 pandeemia

Grupp on hinnanud, et COVID-19 võimalikku mõju oma raamatupidamise aastaaruandele, sh tegevuse jätkuvusele. Juhtkonna hinnangul ei mõjuta kõnealune asjaolu grupi tegevuse jätkuvust, kuna grupp ei ole COVID-19 pandeemiast tulenevalt mingeid olulisi häiringuid oma äritegevuses täheldanud ega eelda sellest negatiivset mõju ka tulevikus ning omab lisaks ka piisavalt raha ja rahalhendeid ning likviidseid varasid, et lühiajalist kõikumist grupi rahavoogudes üle elada. Küll aga võib antud sündmus mõjutada kõnealuseid hinnanguid järgmisel aruandeperioodil, kuid selle mõju ulatust pole juhtkonnal hetkel kuidagi võimalik mõistlike pingutustega kindlaks määrata, kuna COVID-19 pandeemia edasise kulu osas grupi ja tema klientide tegevusriikides ning majanduses üldiselt valitseb endiselt suur ebakindlus.

Lisa 4 Raha ja rahalähendid
 (tuhandetes eurodes)

	31. detsember 2020	31. detsember 2019
Raha pangakontodel	11 653	3 929
Raha ja rahalähendid kokku	11 653	3 929

Rahvusvahelise reitinguagentuuri Moody's reitingud finantsasutustele, kuhu grupi rahalised vahendid paigutatud on, on järgmised:

	31. detsember 2020	31. detsember 2019
Raha ja rahalähendid finantsasutustes		
Finantsasutused krediireitinguga Aa2	11 300	3 929
Finantsasutused krediireitinguga Baa1	265	0
Finantsasutused krediireitinguga Baa2	9	0
Finantsasutused krediireitinguta	79	0
Raha ja rahalähendid finantsasutustes kokku	11 653	3 929

Lisa 5 Nõuded ostjate vastu ja muud nõuded ning ettemaksed
 (tuhandetes eurodes)

	31. detsember 2020	31. detsember 2019
Lühiajalised nõuded ja ettemaksed		
Ostjatelt laekumata arved	666	10 433
Nõuded ostjate vastu kokku	666	10 433
Maksude ettemaksed (vt allpool)	280	340
Maksude ettemaksed kokku	280	340
Tähtajalised hoiused	4 630	0
Laenud seotud osapooltele (lisa 21)	20	0
Muud nõuded	1 883	2 200
Muud lühiajalised nõuded kokku	6 533	2 200
Ettemaksed teenuste eest	264	233
Nõuded ja ettemaksed kokku	7 743	13 207

Valdav osa nõuetest ostjate vastu on eurodes. Muud nõuded on fikseeritud samuti enamasti eurodes. Nõuete jagunemine valuutade lõikes on toodud lisa 2. Muud nõuded 31 detsember 2020 summas 1 883 tuhat eurot (31. detsember 2019 2 200 tuhat eurot) koosnevad Maksu- ja Tolliametile tasutud deposiidist ning ühe varustaja poolt sadamatasude eest väljastatud kreditarvetest. Muude nõuete koosseisus ei ole kajastatud olulisi nõudeid, mille maksetähtaeg oleks ületatud või mis vajaksid allahindamist.

Nõuete krediitkvaliteeti hinnatakse sõltumatu osapoole antud krediireitingute või nende puudumisel klientide varasema krediitkäitumise alusel.

Muudel nõuetel, mis on klassifitseeritud finantsvaraks, sõltumatu osapoole krediireitingut ei ole.

Tähtajalised hoiused koosnevad üle 3-kuulise tähtajaga eurodes deposiitidest finantsasutustes. Rahavoogude aruandes kajastuvad muutused tähtajalistes hoiustes investeerimistegevusega seotud rahavoogude all.

	31. detsember 2020	31. detsember 2019
Tähtajalised hoiused finantsasutustes		
Finantsasutused krediireitinguga Baa1	3 000	0
Finantsasutused krediireitinguga Baa2	1 630	0
Tähtajalised hoiused finantsasutustes kokku	4 630	0

EY
FOR IDENTIFICATION
PURPOSES ONLY

16.04.2021
IK

Järgnevalt on esitatud ostjate laekumata arvete analüüs.

	31. detsember 2020	31. detsember 2019
Ostjate laekumata arved, mille maksetähtaeg pole saabunud ja mille väärtus ei ole langenud	660	10 421
<i>Ostjate laekumata arved, mille maksetähtaeg on ületatud, kuid mille väärtus ei ole langenud</i>		
Maksetähtajast möödunud kuni 1 kuu	6	4
Maksetähtajast möödunud 1–3 kuud	0	9
Ostjate laekumata arved, mille maksetähtaeg on ületatud, kuid mille väärtus ei ole langenud kokku	6	13
Ostjate laekumata arved kokku	666	10 433

	31. detsember 2020	31. detsember 2019
Ostjate laekumata arved, mille maksetähtaeg pole saabunud ja mille väärtus ei ole langenud	4	9 738
Ostjate laekumata arved (kuuluvad tasumisele 6 kuu jooksul)	512	393
Ostjate laekumata arved (kuuluvad tasumisele 6 või enama kuu jooksul), viimase 6 kuu jooksul ei ole maksetähtaega ületatud	144	290
Ostjate laekumata arved (kuuluvad tasumisele 6 või enama kuu jooksul), viimase 6 kuu jooksul on maksetähtaega ületatud	660	10 421
Ostjate laekumata arved, mille maksetähtaeg pole saabunud, kokku	660	10 421

Kõik nõuded, mille maksetähtaeg polnud 2020. aasta 31. detsembri seisuga veel saabunud, olid aruande koostamise ajaks laekunud. Nõuete vähenemine on tingitud asjaolust, et 31. detsembri 2019. aasta seisuga on saldos peamiselt ühele kliendile edasiesitatud kütuseaktsiisarved.

Ebatõenäoliselt laekuvateks tunnistatud nõuded loetakse lootusetuks siis, kui puudub igasugune ootus raha või muu finantsvara saamiseks.

Täpsem informatsioon maksude ettemaksete ja tagasinõuete ning maksuvõlgade kohta (lisa 11) on esitatud järgmises tabelis:

	31. detsember 2020		31. detsember 2019	
Maksuliik	Ettemaks	Maksuvõlg	Ettemaks	Maksuvõlg
Ettevõtte tulumaks	0	6	0	18
Käibemaks	280	0	340	0
Üksikisiku tulumaks	0	158	0	158
Sotsiaalmaks	0	284	0	300
Kohustuslik kogumispension	0	11	0	11
Kütuseaktsiis	0	0	0	9 614
Töötuskindlustusmakse	0	16	0	17
Keskkonnamaksud	0	8	0	5
Kokku	280	483	340	10 122

Lisa 6 Varud

(tuhandetes eurodes)

	31. detsember 2020	31. detsember 2019
Varuosad ja muud varud	367	427
Müügiks ostetud kaubad	1 185	1 185
Kokku	1 552	1 612

Ei 2020. ega ka 2019. aasta 31. detsembri seisuga varude väärtuse langust ei tuvastatud (lisa 16). Varusid kajastatakse nende soetusmaksumuses.

	31. detsember 2020	31. detsember 2019
Müügiootel põhivara	551	0
Kokku	551	0

Detsembris 2020. aastal sõlmis grupp põhivarana kajastatud kinnistu müügiks notariaalse lepingu. Grupp on vastavalt lepingutingimustele esitanud ostjale ettemaksuarve, mis 2020. aasta 31 detsembriks on tasutud. Tehingu käigus üleantava kinnistu lõpliku müügitehingu tähtajaks on 2021. aasta.

Varade iseloomu paremaks kajastamiseks liigitas grupp materiaalse põhivara 2020. aastal ümber müügiootel põhivaraks.

Lisa 7 Materiaalne põhivara
 (tuhandetes eurodes)

	Maa	Ehitised ja rajatised	Masinad ja seadmed	Muu materiaalne põhivara	Lõpetamata ehitised ja ettemaksed	Kokku
Saldo seisuga 31. detsember 2018						
Soetusmaksumus	4 417	232 320	97 798	1 866	85	336 486
Akumuleeritud kulum	0	-209 446	-90 169	-1 639	0	-301 254
Bilansiline väärtus	4 417	22 874	7 629	227	85	35 232
2019. aastal toimunud muutused						
Soetused	123	14	124	16	1 664	1 941
Ümberklassifitseerimine	0	405	952	2	-1 358	0
Müük ja mahakandmine bilansilises väärtuses	0	-1 806	-303	-94	0	-2 203
Amortisatsioonikulu	-496	-2 085	-1 307	-103	0	-3 991
IFRS 16 rakendamine	8 808	1 647	667	0	0	11 122
Saldo seisuga 31. detsember 2019						
Soetusmaksumus	13 348	230 167	98 139	1 712	390	343 756
Akumuleeritud kulum	-496	-209 117	-90 378	-1 664	0	-301 655
Bilansiline väärtus	12 852	21 050	7 761	48	390	42 101
2020. aastal toimunud muutused						
Soetused	0	2	7	40	1 259	1 308
Ümberklassifitseerimine (vt lisa 6)	-551	813	578	0	-1 391	-551
Müük ja mahakandmine bilansilises väärtuses	-438	-247	-1 842	-33	0	-2 559
Lisandumised äriühendusest (vt lisa 18)	0	319	0	79	0	398
Soetused rendipõhivarades	72	0	83	0	0	155
Amortisatsioonikulu	-487	-1 168	-390	-50	0	-2 095
Valuutakursi muutus	0	-7	0	0	0	-7
Saldo seisuga 31. detsember 2020						
Soetusmaksumus	12 389	230 853	87 853	1 698	258	333 049
Akumuleeritud kulum	-942	-210 089	-81 656	-1 612	0	-294 299
Bilansiline väärtus	11 447	20 764	6 198	84	258	38 751

Grupi raudteeäri valdkonna restruktureerimise tõttu otsustas juhtkond 2019. aastal, et valdkonnaga seotud varad on kaotanud oma väärtuse ning kandis need maha. Grupi raudteeteenused olid seotud peamiselt Venemaalt sisseveetava kaubaga, mis on tänaseks lõppenud. Mahakandmisest tulenev kahju oli 1 980 tuhat eurot.

2020. majandusaastal on juhtkond otsustanud maha müüa kõik raudteeäri seotud varad. Nende varade müügist tulenev kasum on 3 192 tuhat eurot. Samuti on grupp lõpetanud kõik raudteeäri seonduvad rendilepingud.

Grupi põhivarade väärtuse langusele viitavaid ajaolusid 2020. aasta 31. detsembri seisuga ei tuvastatud. Materiaalse põhivara (sh renditavate varade) bilansilist väärtust peetakse ligilähedaseks selle õiglasele väärtusele.

2020. aastal vabastas pank laenude tagatisena olnud panditud varad, kuna kõik laenud said tagasimakstud 2019. aasta veebruaris.

Informatsioon rendilepingute tähtaegade ja likviidsuse kohta on toodud lisades 2(b) ja 9.

Lisa 8 Immateriaalne põhivara
 (tuhandetes eurodes)

	Muu immateriaalne põhivara	Kokku
Saldo seisuga 31. detsember 2018		
Soetusmaksumus	1 016	1 016
Akumuleeritud kulum	-917	-917
Bilansiline väärtus	100	100
2019. aastal toimunud muutused		
Aruandeperioodi jooksul soetatud	75	75
Müük ja mahakandmine bilansilises väärtuses	-5	-5
Amortisatsioonikulu	-80	-80
Saldo seisuga 31. detsember 2019		
Soetusmaksumus	895	895
Akumuleeritud kulum	-839	-839
Bilansiline väärtus	55	55
2020. aastal toimunud muutused		
Aruandeperioodi jooksul soetatud	14	14
Müük ja mahakandmine bilansilises väärtuses	0	0
Amortisatsioonikulu	-27	-27
Saldo seisuga 31. detsember 2020		
Soetusmaksumus	909	909
Akumuleeritud kulum	-866	-866
Bilansiline väärtus	43	43

Lisa 9 Rendid

(tuhandetes eurodes)

Grupp kui rentnik

Grupp on sõlminud rendilepingud oma äritegevuses kasutatavate kinnisvaraobjektide, masinate, transpordivahendite ja muude seadmete rendiks. Maa ja muu kinnisvara rendilepingute rendiperiood jääb üldjuhul 3 ja 15 aasta vahele, samas kui mootorsõidukite ja muude seadmete rendiperiood on enamasti 2–43 aastat. Grupile rendilepingutega pandavad kohustused on tagatud renditavate varade omandiõiguse jätmisega rendileandjale. Üldjuhul ei ole grupil lubatud renditavaid varasid kellelegi edasi ega allrendile anda. Grupil on mitmeid pikendamise ja lõpetamise õigust ning muutuvaid rendimakseid sisaldavaid rendilepinguid, mida on täpsemalt kirjeldatud allpool. Samuti on grupil teatud masinate rendi lepingud, mille rendiperiood on 12 kuud või vähem, ning madala väärtusega kontoritehnika rendi lepingud. Nende rendilepingute kajastamisel kasutab grupp lühiajaliste ja madala väärtusega vara rendilepingute puhul lubatud erandeid.

Järgnevas tabelis on toodud materiaalse põhivara all kajastatud vara kasutusõiguse bilansilised väärtused ja neis perioodi jooksul toimunud liikumised:

	Maa	Ehitised	Mootorsõidukid	Kokku
Seisuga 1. jaanuar 2019	8 808	3 385	625	12 818
Soetused	123	14	115	252
Müügid	0	0	-15	-15
Amortisatsioonikulu	-496	-406	-217	-1 119
Seisuga 31. detsember 2019	8 435	2 993	508	11 935
Soetused	72	311	91	474
Müük ja mahakandmine	-437	-247	-246	-930
bilansilises väärtuses				
Amortisatsioonikulu	-487	-298	-155	-941
Seisuga 31. detsember 2020	7 582	2 759	198	10 539

Järgnevas tabelis on toodud rendikohustiste bilansilised väärtused ja neis perioodi jooksul toimunud liikumised:

	2020	2019
Seisuga 1. jaanuar	12 715	13 454
Soetused	474	237
Lõpetamised	-930	0
Kogunenud intressid	386	323
Maksed	-1 194	-1 299
Seisuga 31. detsember	11 451	12 715
Lühiajalised	860	1 120
Pikaajalised	10 591	11 595

Rendikohustiste tähtaegadest saab ülevaate lisast 2(b).

Kasumiaruandes kajastatud summad on järgmised:

	2020	2019
Vara kasutusõiguse amortisatsioonikulu	941	1 119
Intressikulu rendikohustistelt	386	323
Lühiajaliste rendilepingutega seotud kulud (kajastatud tegevuskulude all)	18	16
Madala väärtusega vara rendilepingutega seotud kulud (kajastatud tegevuskulude all)	39	52
Muutuvad rendimaksed (kajastatud tegevuskulude all)	173	154
Kasumiaruandes kajastatud summa kokku	1 557	1 665

Aruandeaastal tegi grupp kokku rendimakseid summas 1 194 (2019: 1 299 tuhat eurot). Grupi poolt kajastatavatele vara kasutusõigustele ja rendikohustistele lisandus 2020. aastal 474 tuhat eurot (2019. aastal 11 332 tuhat eurot) väärtuses mitterahalisi soetusi.

Grupil on mitmeid pikendamise ja lõpetamise õigust sisaldavaid rendilepinguid. Juhtkond on lisanud need õigused rendilepingutesse, et muuta oma renditavate varade portfelli haldamine paindlikumaks ning grupi ärivajadustele kohasemaks. Juhtkond on kohustatud andma on hinnangu selle kohta, kas on piisavalt kindel, et neid pikendamise ja lõpetamise õigusi ka kasutatakse (vt lisa 3).

Grupi rendikohustused on võetud eurodes kui ka naelades. (vt lisa 2).

Grupp kui rendileandja

Grupp on sõlminud kasutusrendilepinguid oma masinate (peamiselt vedurite) rendile andmiseks. Nende rendiperioodid jäävad alla 12 kuu.

Aruandeaastal kajastas grupp 59 tuhande euro väärtuses renditulu (2019: 35 tuhat eurot).

Järgmiste perioodide minimaalne renditulu mittekatkestatavates kasutusrendilepingutest oli 31. detsembri seisuga järgmine:

	2020	2019
Järgmiste perioodide renditulu mittekatkestatavatest rendilepingutest:	288	9
Ühe aasta jooksul	76	9
1-5 aastat	212	0
Renditulu	2020	2019
Kontoriruumide rent	41	35
Infrastruktuuri kasutustasu	18	0
Renditulu kokku	59	35

Lisa 10 Muud finantsvarad (tuhandetes eurodes)

	2020
Soetusmaksumus	1 402
Õiglase väärtuse korrigeerimine läbi kasumiaruande	-184
Õiglane väärtus seisuga 31.detsember 2020	1 218

Aruandeperioodil omandas grupp tütarettevõtte Liwathon Limited soetuse läbi konverteeritavad võlakirjad (lisa 18), mis konverteeriti 2020. aasta 5 oktoobril võlakirju emiteerinud ettevõtte aktsiateks. Aktsiad on börsil kaubeldavad ja on kajastatud nende õiglases väärtuses.

Õiglase väärtuse hindamise sisendid paiknevad õiglase väärtuse hierarhia 1. tasemel vastavalt IFRS-ile 13.

Lisa 11 Võlad tarnijatele ja muud võlad
 (tuhandetes eurodes)

		31. detsember 2020	31. detsember 2019
	Lisa		
Võlad tarnijatele			
Võlad põhivara eest		101	48
Võlad muude teenuste ja kaupade eest		777	842
Võlad tarnijatele kokku		878	890
Võlad töövõtjatele		794	1 121
Maksuvõlad	5	483	10 122
Saadud ettemaksed (lepinguline kohustus)		145	0
Muud võlad		1 283	2 081
Võlad tarnijatele ja muud võlad kokku		3 583	14 214

2019. aasta 31. detsembri seisuga sisaldus maksuvõlgades ühele kliendile edasiesitatud kütuseaktsiisiarvete. Täpsem informatsioon on esitatud lisa 5.

Lisa 12 Omakapital

	31. detsember 2020	31. detsember 2019
Aktsiakapital (tuhandetes eurodes)	2 133	2 133
Emiteeritud ja täielikult tasutud aktsiate arv	33 334	33 334
<i>sh omaaktsiate arv</i>	3 332	3 332
Aktsiate nimiväärtus (eurodes)	64,00	64,00

2020. aasta 31. detsembri seisuga oli AS-i Liwathon E.O.S. konsolideeritud jaotamata kasum (arvestades seaduses ette nähtud kohustust kanda 1/20 aruandeaasta puhaskasumist kohustuslikku reservkapitali ning soetatud omaaktsiate mõju omakapitalile) negatiivne (31. detsembril 2019: negatiivne). Seega ei olnud ei 2020. ega ka 2019. aasta 31. detsembri seisuga võimalik kasumit jaotada ning maksudega seotud tingimuslikke kohustisi ei tekkinud.

2020. ja 2019. aasta dividende välja ei kuulutatud.

2019. aastal muutusid AS-i Liwathon E.O.S omanikud, kui Liwathon Terminals Estonia OÜ omandas 100% AS-i Liwathon E.O.S. aktsiatest.

2011. aastal soetas AS Liwathon E.O.S. oma omanikelt kokku 3332 omaaktsiat.

Lisa 13 Müügitulu
 (tuhandetes eurodes)

Grupi müügitulu tekkimise koht on Eesti.

Müügitulu jagunemine tegevusalade vahel:

	2020	2019
Naftasaaduste ümberlaadimine	2 806	3 795
Naftasaaduste ladustamine	26 126	16 455
Raudteeteenused	15	947
Remonditeenused	1	1 102
Kommunaalteenuste tulud	79	54
Muu müügitulu	280	79
Kliendilepingutest saadav tulu kokku	29 307	22 432

Lisa 14 Tegevuskulud

(tuhandetes eurodes)

	2020	2019
Ostetud logistikateenuste kulud	85	41
Küttekulud	1 662	2 380
Põhitegevusega seotud kütusekulud	31	213
Sadamatasud	272	291
Elektrienergia kulud	1 701	2 049
Põhitegevusega seotud hooldus ja remont	1 011	1 192
Muud tegevuskulud	856	1 159
Maamaksu ja maa rendikulud	341	227
Kindlustuskulud	469	556
Põhitegevusega seotud vara rent	39	51
Konsultatsioonikulud	357	274
Muu vara hooldus	121	171
Remonditeenused ja varuosad	0	864
Kontori rent ja hooldus, bürootarbed ja inventar	106	126
Valvekulud	315	365
Töötajatega seotud kulud	132	133
IT-kulud	193	209
Sidekulud	42	56
Tegevuskulud kokku	7 733	10 357

Lisa 15 Tööjõukulud

(tuhandetes eurodes)

	2020	2019
Põhi- ja lisatasud, preemiad, puhkusetasud, töövõtulepingute tasud	6 782	8 006
Toetused ja hüvitised	231	274
Sotsiaal- ja töötuskindlustusmaksud	2 292	2 759
Tööjõukulud kokku	9 305	11 039

Grupis töötas 2020. aastal keskmiselt 247 inimest (2019: 290 inimest).

Lisa 16 Muud tulud ja kulud
 (tuhandetes eurodes)

	2020	2019
Muud tulud		
Saadud leppetrahvid	0	1
Kasum põhivara müügist	3 205	109
Muud tulud	52	103
Tulu tütarettevõtte müügist	170	0
Muud tulud kokku	3 427	212
Muud kulud		
Kahjum valuutakursi muutustest	-47	-9
Kahjum materiaalse põhivara müügist ja mahakandmisest (lisa 7)	-3	-1 980
Muud kulud kokku	-50	-1 989

Seoses grupi ettevõtte tegevuse ümberkorraldamisega toimus 2020. aastal AS E.R.S. ettevõtte jagunemine eraldumise teel eesmärgiga optimeerida grupi tegevust. Jagunemiskava kohaselt andis Aktsiaselts E.R.S. osa oma varast, õigustest ja kohustustest, mille hulka kuulusid ka Eesti Energia AS-iga 12.01.2011 sõlmitud isikliku kasutusõiguse seadmise leping aadressil Peterburi tee 105, Maardu linn, Harjumaa 74114, asuva veduridepoo hoone koos lepingust tulenevate õiguste ja kohustustega, veduridepoo ja raudtee remondi- ja hooldustöödega seotud töötajate töölepingud ning mitmed veduridepoo seotud varad üle õigusjärgluse korras omandavale ühingule GoRealworks OÜ-le. Eraldunud ettevõtte müüdi 2020 majandusaasta aprillikuus. Ettevõtte müügist laekus grupile 200 tuhat eurot.

Grupp müüs tütarettevõtte EK Holding netovarad, mille eest laekus 3 tuhat eurot.

Lisa 17 Finantstulud ja -kulud
 (tuhandetes eurodes)

	2020	2019
Finantstulud ja -kulud		
Finantstulud		
Intressitulud pangakontodelt ja deposiitidelt	7	9
Muud intressitulud	28	0
Muud finantstulud	258	0
Finantstulud kokku	293	9
Finantskulud		
Intressikulud pangalaenudelt	0	-11
Intressikulud rendilt	-386	-419
Muud finantskulud	-197	-2
Kahjum valuutakursi muutustest	-713	-28
Finantskulud kokku	-1 296	-460
Finantstulud ja -kulud kokku	-1 003	-451

EY 16.04.2021
 OR IDENTIFICATION
 PURPOSES ONLY
 IK

Lisa 18 Tütarettevõtte soetamine

Aprillis 2020.a. omandas Liwathon E.O.S. 100% osaluse ettevõttes Liwathon Limited.

Liwathon Limited on Inglismaal registreeritud ettevõtte, mis tegeleb äriarenduse ja muud äritegevust toetavate tegevustega.

Kuna Liwathon E.O.S. omandas kontrolli Liwathon Limitedi üle aprillis 2020.a., siis on kõik Liwathon Limitedi varad, kohustused, aruandeperioodi tulud ja kulud konsolideeritud aruandeperioodi aruandes alates 1. aprillist 2020.

Aruandeperioodil sisaldub grupi konsolideeritud aruandes Liwathon Limited kahjum summas 296 tuhat eurot. Kui äriühendus oleks toimunud 2020. aasta alguses, oleks grupp konsolideerinud Liwathon Limited aruandeaasta kahjumi summas 370 tuhat eurot.

Alljärgnevalt on esitatud kokkuvõtte omandatud identifitseeritavate varade ja kohustuste õiglaste väärtuste kohta omandamise kuupäeva seisuga (tuhandetes eurodes):

	Õiglane väärtus 01.04.2020
KÄIBEVARA	
Raha ja rahalähendid	31
Nõuded ja ettemaksed	178
Väärpaberid	1 131
Käibevara kokku	1340
Põhivara	
Materiaalne põhivara (vt lisa 7)	398
Põhivara kokku	398
VARAD KOKKU	1 738
Lühiajalised kohustused	
Rendikohustused (vt lisa 9)	93
Võlad hankijatele ja muud võlad	70
Lühiajalised kohustused kokku	163
Pikaajalised kohustused	0
Rendikohustused (vt lisa 9)	225
Pikaajalised kohustused kokku	225
KOHUSTUSED KOKKU	388
 NETOVARA ÕIGLANE VÄÄRTUS	 1 350
Ostuhind (tasutud rahas)	1 350

Lisa 19 Tingimuslikud kohustised**(a) Antud garantiid**

Grupp on väljastanud Maksu- ja Tolliameti kasuks deposiidi garantiid summas 1 389 tuhat eurot (2019: 961 tuhat eurot). Kuna 2020. aastal pankade kasuks kommertspandid lõpetati, tasus grupp Maksu- ja Tolliametile äritegevuse jätkamiseks 2020. aastal deposiidiks lisanduvalt 428 tuhat eurot.

(b) Potentsiaalsed maksurevisjonist tulenevad kohustised

Maksuhaldur ei ole 2020. ja 2019. aastal grupi ettevõtetes maksurevisjoni teinud. Maksuhalduril on õigus kontrollida grupi ettevõtete maksuarvestust kuni 5 aasta jooksul maksudeklaratsiooni esitamise tähtajast ning vigade tuvastamisel määrata täiendav maksusumma, intressid ning trahv.

Grupi juhtkonna hinnangul ei esine asjaolusid, mille tulemusena võiks maksuhaldur määrata mõnele grupi ettevõttele olulise täiendava maksusumma.

Lisa 20 Bilansivälised kohustised ja siduvad tulevikukohustused**Investeeringukohustused**

Ehituslepingutest tulenevad investeeringukohustused on järgmised (tuhandetes eurodes):

	Lepingud järgnevas perioodiks
Seisuga 31. detsember 2020	76
Seisuga 31. detsember 2019	208

Lisa 21 Tehingud seotud osapooltega

Grupi konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel on loetud seotud osapoolteks järgmised isikud ja ettevõtted:

- Omanikud (ettevõtte üle ühist kontrolli omavad isikud ning neid kontrollivad või nende üle olulist mõju omavad isikud)
- Teised omanike konsolideerimisgruppidesse kuuluvad ettevõtted (sh sõsarettevõtted)
- Juhatus ja nõukogu
- Eespool loetletud isikute lähedased pereliikmed ning nende poolt kontrollitavad või nende olulise mõju all olevad ettevõtted

AS-i Liwathon E.O.S. omanik on Liwathon Terminals Estonia OÜ. Liwathon Terminals Estonia OÜ ainuomanik on Guernsey saarel registreeritud Liwathon Terminals Limited.

(tuhandetes eurodes)

Saldod seotud osapooltega

	31. detsember 2020	31. detsember 2019
Tehingud teiste seotud osapooltega		
Erinevate kaupade ja teenuste ost seotud osapooltelt	0	17
	31. detsember 2020	31. detsember 2019
Antud lühiajaline laen		
Emaettevõttele andud laen	20	0

Aruandeperioodil on gruppi kuuluvate ettevõtete juhatuste ja nõukogude liikmetele arvestatud tasusid kokku summas 899 tuhat eurot (2019: 1 149 tuhat eurot) (lisa 15).

Lisa 22 Bilansipäevajärgsed sündmused

Lühiajalise finantsinvesteeringuna kajastatud aktsiad on käesoleva aruande väljastamise kuupäeva seisuga müüdud. Antud sündmus ei mõjuta hinnanguid aruandeaasta tulemustele (vt lisa 10).

Alates 1. jaanuarist 2021 kuni käesoleva raamatupidamise aastaaruande avaldamiseks heakskiitmiseni pole toimunud sündmusi, mis vajaksid raamatupidamise aastaaruandes avalikustamist või mõjutaksid oluliselt grupi 2020. aasta finantsseisundit, majandustulemust või rahavoogusid.

Lisa 23 Lisainformatsioon grupi emaettevõtte kohta

Vastavalt Eesti raamatupidamise seadusele tuleb avaldada konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisades ka konsolideeriva majandusüksuse (emaettevõtte) eraldiseisvad konsolideerimata põhjaruanded. Kõnealused grupi emaettevõtte põhjaruanded ei ole emaettevõtte konsolideerimata finantsaruanded IAS 27 „Konsolideerimata finantsaruanded“ mõistes. Emaettevõtte põhjaruannete koostamisel on järgitud samu arvestuspõhimõtteid, mida on rakendatud ka konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel, v.a. emaettevõtte põhjaruannetes kajastatavate tütarettevõtete puhul, mida kajastatakse soetusmaksumuses.

AS-i Liwathon E.O.S. finantsseisundi aruanne
(tuhandetes eurodes)

	31. detsember 2020	31. detsember 2019
VARAD		
Käibevara		
Raha ja rahalahendid	10 537	3 785
Nõuded ja ettemaksed	4 908	12 990
Ettemaksed	136	0
Varud	1 552	1 578
Müügioteel põhivara	551	0
Käibevara kokku	17 684	18 353
Põhivara		
Investeeringud tütarettevõttesse	1 638	292
Materiaalne põhivara	38 443	39 708
Immateriaalne põhivara	43	55
Põhivara kokku	40 124	40 055
VARAD KOKKU	57 808	58 408
KOHUSTISED JA OMAKAPITAL		
Lühiajalised kohustised		
Rendikohustused	768	1 055
Võlad tarnijatele ja muud võlad	10 693	21 119
Lühiajalised kohustised kokku	11 461	22 174
Pikaajalised kohustised		
Rendikohustused	10 439	11 074
Pikaajalised kohustised kokku	10 439	11 074
KOHUSTISED KOKKU	21 900	33 248
Omakapital		
Aktiivkapital	2 133	2 133
Ülekurss	63 177	63 177
Kohustuslik reservkapital	213	213
Ümberhindlusreserv	3 185	3 185
Jaotamata kasum	109 613	98 865
Omaaktsiad	-142 413	-142 413
Omakapital kokku	35 908	25 160
KOHUSTISED JA OMAKAPITAL KOKKU	57 808	58 408

AS-i Liwathon E.O.S. koondkasumiaruanne
(tuhandetes eurodes)

	2020	2019
Müügitulu	29 444	20 507
Muud tulud	263	45
Äritulud kokku	29 707	20 552
Ärikulud		
Tegevuskulud	-7 584	-9 492
Tööjõukulud	-8 430	-8 981
Põhivara kulum ja väärtuse langus	-1 811	-2 790
Muud kulud	-48	-98
Ärikulud kokku	-17 873	-21 361
Ärikasum (-kahjum)	11 834	-809
Finantstulud	977	43
Finantskulud	-2 065	-477
Finantstulud ja -kulud kokku	-1 087	-434
Kasum (kahjum) enne tulumaksustamist	10 747	-1 243
Aruandeaasta puhaskasum (-kahjum)	10 747	-1 243
Aruandeaasta koondkasum (-kahjum)	10 747	-1 243

AS-i Liwathon E.O.S. rahavoogude aruanne
 (tuhandetes eurodes)

	2020	2019
Rahavood äritegevusest		
Kasum (kahjum) enne tulumaksustamist	10 747	-1 243
<u>Korrigeerimised:</u>		
Põhivara kulum ja väärtuse langus	1 784	2 790
Kasum/kahjum (-/+) materiaalse ja immateriaalse põhivara müügist ja mahakandmisest	27	89
Muud finantstulud/-kulud	1 087	434
Äritegevusega seotud nõuete ja varude muutus	10 071	-11 601
Äritegevusega seotud kohustiste ja ettemaksete muutus	-10 569	9 737
Muud korrigeerimised	-14	0
Makstud intressid	-377	-320
Rahavood äritegevusest kokku	12 756	-114
Rahavood investeerimistegevusest		
Tasutud materiaalse põhivara soetamisel	-1 308	-1 448
Tasutud immateriaalse põhivara soetamisel	-14	-40
Laekunud materiaalse põhivara müügist	7	2
Antud laenu ema ja tütarettevõtetele	-463	0
Tütarettevõtte müük	203	0
Tütarettevõtte soetus	-1 350	0
Tähtajaliste hoiuste muutus	-1 653	6 525
Saadud intressid	6	8
Rahavood investeerimistegevusest kokku	-4 572	5 047
Rahavood finantseerimistegevusest		
Pangalaenu tagasimaksed	0	-1 773
Rendi põhiosa tagasimaksed	-716	-1 000
Rahavood finantseerimistegevusest kokku	-716	-2 773
Rahavood kokku	7 468	2 160
Raha ja rahalähendid perioodi alguses	3 785	1 653
Raha ja rahalähendite muutus	7 468	2 160
Valuutakursivahed	-716	-28
Raha ja rahalähendid perioodi lõpus	10 537	3 785

AS-i Liwathon E.O.S. omakapitali muutuste aruanne
(tuhandetes eurodes)

	Aktiivkapital	Ülekurs	Kohustuslik reservkapital	Ümberhindlus- reserv	Jaotamata kasum	Omaaktsiad	Kokku
Saldo seisuga 31. detsember 2018	2 133	63 177	213	3 185	195 758	-142 413	122 054
Aruandeaasta kahjum	0	0	0	0	-1 243	0	-1 243
Muu koondkasum	0	0	0	0	0	0	0
Koondkahjum kokku	0	0	0	0	-1 243	0	-1 243
Konsolideerimata saldo seisuga 31. detsember 2019	2 133	63 177	213	3 185	98 865	-142 413	25 160
Olulise mõju all olevate osaluste bilansiline väärtus							-292
Investeeringute väärtus arvestatuna kapitaliosaluse meetodil							9 106
Korrigeeritud konsolideerimata omakapital seisuga 31. detsember 2019							33 976
Saldo seisuga 31. detsember 2019	2 133	63 177	213	3 185	98 865	-142 413	25 160
Aruandeaasta kasum	0	0	0	0	10 747	0	10 747
Muu koondkasum	0	0	0	0	0	0	0
Koondkasum kokku	0	0	0	0	10 747	0	10 747
Konsolideerimata saldo seisuga 31. detsember 2020	2 133	63 177	213	3 185	109 613	-142 413	35 908
Olulise mõju all olevate osaluste bilansiline väärtus							-1 638
Investeeringute väärtus arvestatuna kapitaliosaluse meetodil							12 207
Korrigeeritud konsolideerimata omakapital seisuga 31. detsember 2020							46 477

Korrigeeritud konsolideerimata jaotamata kasum kajastab summat, mis on võimalik vastavalt Eesti Vabariigi raamatupidamise seadusele omanikele dividendidena välja maksta.

SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE

AS Liwathon E.O.S. aktsionäridele

Arvamus

Oleme auditeerinud AS Liwathon E.O.S. ja tema tütaretevõtjate (kontsern) konsolideeritud raamatupidamise aastaaruannet, mis sisaldab konsolideeritud finantsseisundi aruannet seisuga 31. detsember 2020 ning eeltoodud kuupäeval lõppenud majandusaasta konsolideeritud koondkasumiaruannet, konsolideeritud rahavoogude aruannet, konsolideeritud omakapitali muutuste aruannet ja konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisasid ning konsolideeritud aastaaruande koostamisel kasutatud peamiste arvestuspõhimõtete kokkuvõtet.

Meie arvates kajastab kaasnev konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne kõigis olulistes osades õiglaselt kontserni finantsseisundit seisuga 31. detsember 2020 ning sellel kuupäeval lõppenud majandusaasta konsolideeritud finantstulemust ja konsolideeritud rahavoogusid kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt.

Arvamuse alus

Viisime auditi läbi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti). Meie kohustusi vastavalt nendele standarditele kirjeldatakse täiendavalt meie aruande osas „Vandeauditori kohustused seoses konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditiga”. Me oleme kontsernist sõltumatud kooskõlas kutseliste arvestusekspertide rahvusvahelise eetikakoodeksi (sh rahvusvaheliste sõltumatuse standardite) (edaspidi: IESBA koodeks) ja Eestis finantsaruannete auditi läbiviimisel asjaspepuutuvate eetikanõuetega, mis meile rakenduvad, ning oleme täitnud oma muud eetikaalased kohustused vastavalt nendele nõuetele ja IESBA koodeksile.

Me usume, et auditi tõendusmaterjal, mille oleme hankinud, on piisav ja asjakohane aluse andmiseks meie arvamusele.

Muu informatsioon

Juhtkond vastutab muu informatsiooni eest. Muu informatsioon hõlmab tegevusaruannet, kuid ei hõlma konsolideeritud raamatupidamise aastaaruannet ega meie asjaomast vandeauditori aruannet.

Meie arvamus konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kohta ei hõlma muud informatsiooni ja me ei tee selle kohta mingis vormis kindlustandvat järeldust.

Seoses meie konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditiga on meie kohustus lugeda muud informatsiooni ja kaaluda seda tehes, kas muu informatsioon oluliselt lahkneb konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandest või meie poolt auditi käigus saadud teadmistest või tundub muul viisil olevat oluliselt väärkajastatud.

Kui me teeme tehtud töö põhjal järelduse, et muu informatsioon on oluliselt väärkajastatud, oleme kohustatud sellest faktist aru andma. Meil ei ole sellega seoses millegi kohta aru anda.

Juhtkonna ja nende, kelle ülesandeks on valitsemine, kohustused konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande osas

Juhtkond vastutab konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamise ning õiglase esitamise eest kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt ning sellise sisekontrollisüsteemi eest nagu juhtkond peab vajalikuks, võimaldamaks konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande korrektset koostamist ja esitamist ilma pettustest või vigadest tulenevate oluliste väärkajastamisteta.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel on juhtkond kohustatud hindama kontserni suutlikkust jätkata jätkuvalt tegutsevana, esitama infot, kui see on asjakohane, tegevuse jätkuvusega seotud asjaolude kohta ja kasutama tegevuse jätkuvuse arvestuse alusprintsipi, välja arvatud juhul, kui juhtkond kavatseb kas kontserni likvideerida või tegevuse lõpetada või tal puudub sellele realistlik alternatiiv.

Need, kelle ülesandeks on valitsemine, vastutavad kontserni raamatupidamise aruandlusprotsessi üle järelevalve teostamise eest.

Vandeaudiitori kohustused seoses konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditiga

Meie eesmärk on saada põhjendatud kindlus selle kohta, kas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne tervikuna on kas pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta, ja anda välja vandeaudiitori aruanne, mis sisaldab meie arvamust. Põhjendatud kindlus on kõrgetasemeline kindlus, kuid see ei taga, et olulise väärkajastamise eksisteerimisel see kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti) läbiviidud auditi käigus alati avastatakse. Väärkajastamised võivad tuleneda pettusest või veast ja neid peetakse oluliseks siis, kui võib põhjendatult eeldada, et need võivad üksikult või koos mõjutada majanduslikke otsuseid, mida kasutajad konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande alusel teevad.

Kasutame auditeerides vastavalt rahvusvaheliste auditeerimise standarditele (Eesti) kutsealast otsustust ja säilitame kutsealase skeptitsismi kogu auditi käigus. Me teeme ka järgmist:

- teeme kindlaks ja hindame konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kas pettusest või veast tuleneva olulise väärkajastamise riskid, kavandame ja teostame auditiprotseduure vastuseks nendele riskidele ning hangime piisava ja asjakohase auditi tõendusmaterjali, mis on aluseks meie arvamusele. Pettusest tuleneva olulise väärkajastamise mitteavastamise risk on suurem kui veast tuleneva väärkajastamise puhul, sest pettus võib tähendada salakokkulepet, võltsimist, info esitamata jätmist, vääresitiste tegemist või sisekontrolli eiramist;
- omandame arusaamise auditi puhul asjaspepuutuvast sisekontrollist, et kavandada nendes tingimustes asjakohaseid auditiprotseduure, kuid mitte arvamuse avaldamiseks kontserni sisekontrolli tulemuslikkuse kohta;
- hindame kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohasust ning juhtkonna arvestushinnangute ja nendega seoses avalikustatud info põhjendatust;
- teeme järelduse juhtkonna poolt tegevuse jätkuvuse arvestuse alusprintsipi kasutamise asjakohasuse kohta ja saadud auditi tõendusmaterjali põhjal selle kohta, kas esineb olulist ebakindlust sündmuste või tingimuste suhtes, mis võivad tekitada märkimisväärset kahtlust kontserni suutlikkuses jätkata jätkuvalt tegutsevana. Kui me teeme järelduse, et eksisteerib oluline ebakindlus, oleme kohustatud juhtima vandeaudiitori aruandes tähelepanu konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes selle kohta avalikustatud infole või kui avalikustatud info on ebapiisav, siis modifitseerima oma arvamust. Meie järeldused põhinevad vandeaudiitori aruande kuupäevani saadud auditi tõendusmaterjalil. Tulevased sündmused või tingimused võivad siiski kahjustada kontserni suutlikkust jätkata jätkuvalt tegutsevana;
- hindame konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande üldist esitusviisi, struktuuri ja sisu, sealhulgas avalikustatud informatsiooni, ning seda, kas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne esitab aluseks olevaid tehinguid ja sündmusi viisil, millega saavutatakse õiglane esitusviis;
- hangime kontserni majandusüksuste või äritegevuste finantsteabe kohta piisava asjakohase tõendusmaterjali, et avaldada arvamus kontserni konsolideeritud finantsaruannete kohta. Me vastutame kontserniauditi juhtimise, järelevalve ja läbiviimise eest. Me oleme ainuvastutavad oma auditiarvamuse eest.

Me vahetame nendega, kelle ülesandeks on valitsemine, infot muu hulgas auditi planeeritud ulatuse ja ajastuse ning märkimisväärsete auditi tähelepanekute kohta, sealhulgas mis tahes sisekontrolli märkimisväärsete puuduste kohta, mille oleme tuvastanud auditi käigus.

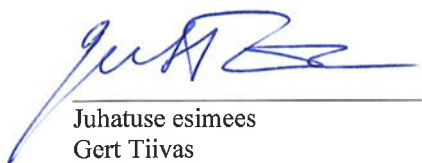
Tallinn, 16. aprill 2021

RAIT

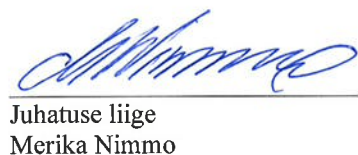
Riina Alt
Vandeaudiitori number 618
Ernst & Young Baltic AS
Audiitorettevõtja tegevusloa number 58

KASUMI JAOTAMISE ETTEPANEK

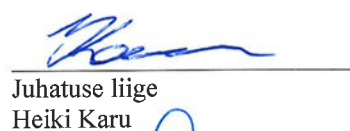
AS-i Liwathon E.O.S. juhatus teeb aktsionäride üldkoosolekule ettepaneku 2020. aasta koondkasum summas 12 521 122 eurot kanda jaotamata kasumisse.

Juhatusesimees
Gert Tiivas

Juhatuseliige
Merika Nimmo

Juhatuseliige
Heiki Karu

Juhatuseliige
Boriss Akulenko

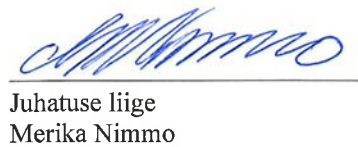
Juhatuse ja nõukogu allkirjad 2020. majandusaasta konsolideeritud aruandele

AS Liwathon E.O.S-i grupi 2020. majandusaasta aruande, mis kinnitati aktsionäride üldkoosolekul _____ 2021, allkirjastasid _____ 2021 järgmised isikud:

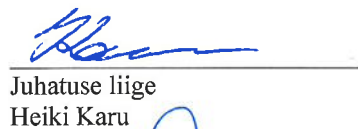
Juhatuse esimees
Gert Tiivas

Nõukogu esimees
Edmund Lloyd Rowland

Juhatuse liige
Merika Nimmo

Nõukogu liige
Aurelien David Rowland

Juhatuse liige
Heiki Karu

Nõukogu liige
Peter Franziskus Alfred Lang

Juhatuse liige
Boriss Akulenko

AS-i Liwathon E.O.S. konsolideerimata müügitulu vastavalt EMTAK 2008-le

EMTAK	Tegevusala	2020	2019
kood			
52241	Laadungikäitlus	2 806	3 795
52299	Mujal liigitamata veondust abistavad tegevused	26 370	16 455
66191	Finantsnõustamine	174	174
68201	Enda või renditud kinnisvara üürileandmine ja käitus	83	60
46771	Jäätmete ja jääkide hulgikaubandus, taara ja pakendite kokkuost	11	24
	Konsolideerimata müügitulu kokku	29 444	20 507

Müügitulu jaotus tegevusalade lõikes

Tegevusala	EMTAK kood	Müügitulu (EUR)	Müügitulu %	Põhitegevusala
Mujal liigitamata veondust abistavad tegevused	52299	26370144	89.56%	Jah
Laadungikäitlus	52241	2806298	9.53%	Ei
Finantsnõustamine	66191	173940	0.59%	Ei
Enda või renditud kinnisvara üürileandmine ja käitus	68201	82522	0.28%	Ei
Jäätmete ja jääkide hulgikaubandus, taara ja pakendite kokkuost	46771	11145	0.04%	Ei

Sidevahendid

Liik	Sisu
Telefon	+372 6266100
Faks	+372 6266163
E-posti aadress	info@liwathoneos.com
Veebilehe aadress	www.liwathoneos.com